İŞKUR

2012

KIRŞEHİR

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KIRŞEHİR ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

(2012)

SUNUŞ

İşgücü piyasasının en temel problemlerinden biri iş arayanlar ve eleman arayanlar arasındaki eşleşme problemidir. Eşleşmemenin temelinde işsizlerin işverenlerce talep edilen eğitim ve beceri düzeyine sahip olmamaları ve işçilerin önerilen ücret ve çalışma koşullarını kabul etmemeleri yatmaktadır. Bu nedenle mesleki bilgi ve beceriye sahip nitelikli eleman yetiştirilmesi konusunda, Çalışma ve İş Kurumu'nun sunduğu aktif işgücü uyum hizmetleri daha da önemli hale gelmiştir.

Açık işlerin kapatılması için kilit unsur işverenin ihtiyaçlarının karşılanabilmesidir. Bu da ancak nitelikli eleman yetiştirilmesi ile mümkün olacaktır. Çalışma ve İş Kurumu kamu ve özel sektör işverenleri ile işbirliği kapsamında istihdamı artırmaya yönelik mesleki eğitim kursları, iş başı eğitim programları, girişimcilik kursları ve benzeri projeler geliştirerek işgücü piyasasında etkinliğini artırmaya çalışmaktadır.

Bu etkinliğin daha da artırılması için eşleşme problemlerini ortaya çıkartacak ayrıntılı veri setlerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda 81 il itibariyle İşgücü Piyasası Talep Araştırması aynı yöntemle iller arası karşılaştırmalara da olanak sağlayacak şekilde yeniden planlanmıştır. Araştırma sonuçları Kırşehir ili işveren ihtiyacını ortaya çıkararak daha doğru istihdam ve eğitim politikalarının oluşturulmasına yardımcı olacaktır.

Kırşehir işgücü piyasası analiz çalışmasında emeği geçen Kırşehir Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeline, işsizlikle mücadelede vermiş oldukları katkılardan dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Kırşehir Valisi
Özdemir ÇAKACAK

ÖNSÖZ

Ülkelerin kalkınmasının temeli olan istihdamın artırılması; işsizliğin azaltılması, işgücü piyasasının geliştirilmesi, eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır.

Ulusal politikaların oluşturulmasında ülke genelinde yapılan İşgücü Piyasası Analizleri (İPA) önem kazanırken, yerel politikaların oluşturulmasında yerel işgücü piyasası analizleri önemlidir.

Yerel işgücü piyasası analizleri bölgesel farklılıkların izlenmesi, İİMEK gibi yerel yönetişim mekanizmalarına işlerlik kazandırılması, yerel düzeyde işveren ve iş arayan eşleştirmelerinin sağlanması, orta vadede işverenler tarafından talep edilen becerilerin işsizlere kazandırılması ve uygulanan işgücü politikalarının etkilerinin izlenmesinde son derece önemli çalışmalardır. İPA sadece mevcut beceri ihtiyaçlarını değerlendirmekle kalmaz, uzun vadeli bir bakış açısı da oluşturur. Yani gelecekteki ihtiyaçları öngörerek bu ihtiyaçlara aktif olarak yön vermeyi sağlayan istihdam ve eğitim politikalarının oluşturulmasında da kilit çalışmalar, İşgücü Piyasası Analizleridir.

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesi ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu rapor bu hedef doğrultusunda Kırşehir ilinin işgücü piyasasını ortaya koymak üzere hazırlanmıştır. Yayında, Kırşehir ili işgücü piyasası arz boyutu, eldeki mevcut veriler, talep boyutu ise İşgücü Talep Araştırması sonuçları kullanılarak analiz edilmiştir.

İşgücü piyasası talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile 2012 yılından başlayarak yılda bir kez olmak üzere periyodik işgücü piyasası talep araştırması yapılması planlanmıştır. Kırşehir ilinde mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimler izlenecektir. Araştırma 10 ve daha fazla çalışanı olan özel sektörde faaliyet gösteren yerel birimlere uygulanmıştır.

Bu rapora kuşkusuz en büyük destek, değerli zamanlarını ayırarak araştırmamızı cevaplayan işverenlerimizden gelmiştir. Onların cevapları bize gelecek çalışmalarımızda rehberlik edecektir. Araştırma bilgi formunu cevaplayan tüm işverenlerimize teşekkür eder, yayının İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu, işverenler, akademisyenler ve araştırmacıların çalışmalarında yararlı olmasını dilerim.

Çalışma ve İş Kurumu Kırşehir İl Müdürü
Ömer Faruk AKYOL

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER iii
KISALTMALAR vi
GİRİŞ 4

BİRİNCİ BÖLÜM 6
İŞGÜCÜ PİYASASISININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 6
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 6
EKONOMİK GÖSTERGELER 6
NÜFUS GÖSTERGELERİ 7
EĞİTİM GÖSTERGELERİ 9
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 10
İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 24

İKİNCİ BÖLÜM 30
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 30
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 31
AÇIK İŞLER 36

SONUÇ 45
KAYNAKÇA 51
EKLER 52
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 52
Ek 2- Araştırma Yöntemi 54
Ek 2a- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları 56
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 57
Ek 4- Ek Tablolar 64
Ek 4a- İllerin Sosyo- Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE-2011) 64
Ek 4b- Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 65

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Yaş Bağımlılık Oranları, %, 2011 8
Grafik 2. Eğitim Durumuna Göre Çalışabilir Yaştaki Nüfusun Dağılımı,%,2011 8
Grafik 3. İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, , 2010..... 10
Grafik 4. Cinsiyete Göre İstihdam Oranı, TR71,%,2011..... 11
Grafik 5. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı, TR71,%,2011..... 12
Grafik 6. İstihdamın Cinsiyete Göre Tarım Ve Tarım Dışı Dağılımı, TR71,%,2011..... 12
Grafik 7. Eğitim Durumuna Göre Sektörel İstihdam, TR71,%,2011 13
Grafik 8. İşteki Duruma Göre İstihdam, TR71, %,2011..... 14
Grafik 9. Türkiye ve TR71 Tarım ve Tarımdışı Kayıt Dışı Çalışma Oranı, %, 2011..... 15
Grafik 10. Türkiye ve TR71 sektörel kayıt dışı çalışma oranı,%,2011 16
Grafik 11. Tarım ve tarım dışı sekt. cinsiyete göre kayıt dışı istihdam oranı, TR71,%,2011 16
Grafik 12. Eğitim Durumuna Kayıtdışılık, TR71,%,2011..... 16
Grafik 13. İşteki Duruma Göre Kayıtdışılık Oranı, TR71,%,2011..... 17
Grafik 14. Gençlerin Çalıştıkları Sektörler, TR71,%,2011 18
Grafik 15. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı, TR71,%,2011..... 18
Grafik 16. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Oranı, TR71,%,2011..... 19
Grafik 17. İlk Kez İş Arayanların İş Arama Sürelerine Göre Dağılımı, TR71,%,2011 20
Grafik 18. Eğitim Durumuna Göre İşgücü Dışında Bulunma oranı, TR71,%,2011..... 22
Grafik 19. Nedene ve Cinsiyete Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı, TR71,%,2011..... 23
Grafik 20. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik ve İşsizlik Ödeneği Oranları, Kırşehir,%,2012..... 26
Grafik 21. İşyerlerinin sektörel dağılımı,%,2012 31
Grafik 22. Sektörlere Göre Çalışanların Dağılımı,%, 2012 32
Grafik 23. Meslek gruplarına göre çalışan sayıları,% 2012..... 34
Grafik 24. Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı,%,2012 36
Grafik 25. Sektörlere Göre Açık İş Oranları,%,2012 37
Grafik 26. Ana meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,%,2012 37
Grafik 27. Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları,%,2012 38
Grafik 28. Açık İşler İçin İstenen Düzeyiler,%,2012 39
Grafik 29. Açık İşler İçin Telep Edilen Beceri Düzeyleri,%,2012 41
Grafik 30. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı,%,2012..... 41
Grafik 31. Sektörlere Göre NİDO,%,2012..... 43

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. İlk ve Orta Öğretimde Okuyan, Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayıları 9
Tablo 2. Orta Öğretim Öğrenci Sayıları,2005-2012 9
Tablo 3. Eğitim Durumuna Göre Nüfus, İstihdam Ve İşsizlik, Bin Kişi, TR71,2011 11
Tablo 4. Eğitim Seviyesi ve Sektörlere Göre İstihdam, TR71, bin kişi, 2011 13
Tablo 5.Yaş Gruplarına Göre İstihdam Oranı, TR71, %, 2011..... 14
Tablo 6. İşteki Duruma Göre İstihdam, TR71, bin kişi, 2011 15
Tablo 7. Daha Önce Çalışılan Sektörlere Göre İşsizlerin Eğitim Durumu, TR71, bin kişi, 2012.19
Tablo 8. İş arama sürelerine göre ilk kez iş arayanlar, TR71, bin kişi, 2011 20
Tablo 9. Eğitim Düzeyine Göre İş Arama Süreleri, TR71, bin kişi, 2011 21
Tablo 10.Genç ve Yetişkinlerin İşgücü Durumu, TR71, bin kişi, 2011 21
Tablo 11. İşgücü Dışında Bulunma Nedeni, TR71, bin kişi, 2011..... 22
Tablo 12. Kayıtlı İşsizlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı, 2012..... 24
Tablo 13. Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumuna Dağılımı, 2012..... 25
Tablo 14. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012..... 25
Tablo 15. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012..... 26
Tablo 16. Açık İşlerin Dağılımı, 2012 27
Tablo 17. İşe Yerleştirilenler ve İşe Yerleştirme Oranı, , 2012 28
Tablo 18. Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmeler, 2012 28
Tablo 19. Düzenlenen Kurs ve Katılımcı Sayısı, 2012 29
Tablo 20. Kursa Katılanların Cinsiyete Göre Dağılımı,2012..... 29
Tablo 21. Sektörlere Göre Çalışan Oranları ,%.....33
Tablo 22. Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları, %, 2012.....34
Tablo 23. En fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı ,%.....35
Tablo 24. En fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı ,%.....38
Tablo 25. İstenen Beceri ve Niteliğe Sahip Olunmayan ve Eleman Bulunmayan Meslekler1..42
Tablo 26. İstenen Beceri ve Niteliğe Sahip Olunmayan ve Eleman Bulunmayan Meslekler2, %, (Diğer Nedenler) 42
Tablo 27. Sektörlere göre net istihdam değişim oranı %.....45

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

HİA: Hanehalkı İşgücü Anketi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

İPTA: İşgücü Piyasası Talep Araştırması

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

2012 yılı sonuçlarına göre Kırşehir ilinin % 68'i çalışma yaşındadır. Kırşehir ilinde nüfusun yerleşim yerlerinin dağılımı Türkiye ortalaması ile paralellik göstermektedir. Kırşehir'de yaşayan nüfusun % 71'i kentte, % 29'u ise kırsalda yaşamaktadır.

Kırşehir göç veren bir ildir. 2011 yılında 9.598 kişi göç alırken 11.870 kişi göç verdiği görülmektedir. Net göç hızı binde -10,23'tür ve il, göç veren 58 il içinde en yüksek net göç hızına sahip 21. ildir. Göç verdiği nüfusun % 71,1'lik kısmını 15-44 yaş grubu oluşturmaktadır. İlin işgücü piyasasına katkıda bulunacak olan nüfusu il dışına çıkarken, Kırşehir'e geri dönüşlerde ise 15-44 yaş grubu geri dönüşlerin % 65,3'ünü oluşturmaktadır.

Kırşehir ilinin yaş dağılımı incelendiğinde 0-14 yaş grubunun % 22, 15-29 yaş grubunun % 24, 30-44 yaş grubunun % 21, 45-59 yaş grubunun % 19 ve 60 ve üzeri yaş grubunun % 14 yer aldığı görülmektedir.
15+ yaş nüfusun % 5,9'u okur yazar değildir. 15+ nüfusun % 5,1'i sadece okur yazar olup, ilkokul diploması bile yoktur. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (% 43) lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Okur yazar olmayanlar, okur yazar olup bir okul bitirenler ve lise altı eğitimliler birlikte değerlendirildiğinde, il Türkiye ortalamasından (% 64,3) daha düşük bir eğitim seviyesine sahiptir. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okur yazar olmayan nüfusun % 86'sı kadın nüfustur. Nüfusun sadece % 19,3'ü lise ve dengi okul mezunu, % 8,2'si yüksek eğitimlidir.

İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında Kırşehir ilinde dikkati çeken önemli husus işsizlik oranının Türkiye ortalaması ile parelellık göstermektedir. 2010 yılı verilerine göre il işsizlik oranı % 10,8'dir. Bu oran ile en düşük işsizlik oranına sahip 44. ildir. İşgücüne katılım oranı % 43,5'tir. İstihdam oranı % 38,8 ile % 43 olan Türkiye ortalamasının altındadır.
Kırşehir sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması itibariyle 81 il içinde 40. sıradadır. İlin yatırım teşviklerinden aldığı pay hem düşük hem de istikrarlı değildir. 2012 yılı itibariyle teşviklerden aldığı pay % 0,3'tür. 2012 yılı itibariyle ilin toplam kamu yatırımlarından aldığı pay % 0,23 ile sınırlı kalırken, en yüksek kamu yatırım payı da % 0,7 ile madencilik sektörü yatırımlarında gerçekleşmiştir.

Kendi kaynakları ile yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar illerin ekonomik gelişimlerini birlikte etkilemektedir. Kırşehir ilinin açılıp kapanan işyerleri incelendiğinde; 2012 yılında ilde 32 şirket, 4 kooparatif, 80 gerçek kişi ticari işletme açılırken 26 şirket, 9 kooperatif ve 43 gerçek kişi ticari işletme kapanmıştır.

İşgücü talebine ilişkin olarak 2012 yılı için yapılan araştırma sonuçlarına göre işyerleri en çok toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 24,3'ü ticaret sektöründedir. Bu sektörü % 21,7 oranı ile imalat ve % 17,9 oranı ile inşaat sektörü takip etmektedir. Üç sektördeki işyerleri araştırmada cevap veren işyerlerinin üçte ikisini oluşturmaktadır.

Çalışanların % 66'sı imalat, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör % 37,8 ile imalat sektörüdür. İmalat sektörünü, % 14,2 ile inşaat ve % 13,6 ile toptan ve perakende ticaret sektörleri takip etmektedir.

İlde çalışanların büyük çoğunluğu erkektir. Çalışanların içinde kadınların payı sadece % 12'dir.
Kadın çalışanların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları da çok azdır. Örneğin çalışanlarının yarısından fazlasının (% 69,1) kadın olan insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerindeki işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı sadece % 3,1, çalışanlarının % 41,2'sinin kadın olduğu finans ve sigorta faaliyetlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı % 3,1 ve çalışanlarının %37,6'sı kadın olduğu eğitim sektörü işyerlerinin toplam ağırlığı içindeki oranı % 2,5 'tir.
İmalat sektörü hem erkeklerde hem de kadınlarda en çok çalışılan sektör olarak ilk sıradadır. Erkek ve kadın çalışanların imalat sektöründeki payları neredeyse yarı yarıyadır. Erkek çalışanların % 40,2'si, kadın çalışanların da % 20,3'ü imalat sektöründedir. İkinci hakim sektör inşaatta durum benzerdir. Erkek çalışanların %15,4'ü, kadın çalışanların da %5,6'sı inşaat sektöründedir. Toplam çalışanlara göre üçüncü sırada olan ticarette ise, erkeklerin % 13'ü kadınların ise % 17,9' u yer almaktadır.

Çalışanların imalat sektöründe yoğunlaşması mesleki dağılımları etkilemektedir. Çalışanların beşte biri tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ana meslek grubunda çalışmaktadır. İkinci sırada % 20,7 ile nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar, üçüncü sırada % 19,2 sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar yer almaktadır. Ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı farklılık göstermektedir. Toplam çalışanların % 12,4'ünü kadınlar teşkil ederken, büro ve hizmet işlerinde çalışanların % 38'i ve profesyonel meslek gruplarının da % 27,8'i kadındır. Buna karşılık yöneticilerin sadece % 7,5'i, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarınında % 8,3'ü kadındır.

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık iş imalat sanayindedir. Kırşehir ilinde özel sektör işyerlerinde hem işyeri sayısı hem de çalışanlar itibariyle lokomotif sektör imalat sanayidir. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de imalat olmakta ve imalatı ticaret ve inşaat sektörleri takip etmektedir. Açık işlerin % 42'si imalat , % 25'i ticaret, % 18'i inşaat sektöründedir. Bilgi ve iletişim, Eğitim, Finans ve sigorta faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri, Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor ve Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde ise hiç açık iş bulunmamaktadır.

İlde açık iş oranı % 3,33'tür ve bu oran % 3,34 olan Türkiye ortalaması ile paralellik göstermektedir.
Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu % 32,3 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlardır. Bu ana meslek grubunu % 19,9 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ve % 15,4 ile hizmet ve satış elemanları çalışanları takip etmektedir.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek mobilya döşemecisidir. Açık işlerin % 9,2'sini mobilya döşemecisi oluşturmaktadır. Mobilya döşemecisini % 8,5 ile Makineci (Dikiş) takip etmektedir ve her iki mesleğe olan ihtiyaç arasında çok büyük fark bulunmamaktadır. En çok talep edilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasındada çok

büyük farklılık bulunmamaktadır ve sıralaması; % 7,4 ile Beden İşçisi (Genel), % 6 ile Garson (Servis Elemanı), % 4,9 ile Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), % 4,2 ile Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, % 2,8 ile Beden İşçisi (Temizlik) ve % 2,8 ile Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısıdır.

İlde açık işlerde işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "fark etmez" cevabı dikkat çekicidir. Açık işlerde ilk iki sıradaki meslekler Mobilya Döşemecisi ile Makineci (Dikiş) gibi belirli bir eğitim ve beceri isteyen meslekler olmasına rağmen bu meslekler için de istenen eğitim düzeyi sorusuna verilen cevap "%90 fark etmez" olmuştur. Bunun arkasında işverenlerin eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarını istemeleri etkendir.

Temininde en zorluk çekilen meslek dikiş makinecilerdir. Toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin % 5,9'unu dikiş makinecileri oluşturmaktadır. Bu mesleği % 5,6 ile mobilya döşemecisi takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fark minimum düzeydedir ve %5,6 ile İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle), % 3,9 ile beden işçisi (genel), % 3,7 ile beden işçisi(temizlik) ve garson (servis elemanı), % 2,9 ile dikiş makinesi operatörü-kumaş, %2,7 ile Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), %2,4 ile Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller ve hemşiredir.

Araştırmaya cevap veren işyerlerinin orta vadede almayı planladıkları eleman sayısı, çıkartmak istediklerinden farklıdır. Yani ilde kısa vadede (31 Aralık 2012) net istihdam artış beklenti oranı %-0,1 iken orta vadede (30 Haziran 2013) **% 5 istihdam artışı beklenmektedir. En çok istihdam artışı bekleyen işyerleri inşaat sektöründedir.**

Araştırmanın uygulandığı tarihe kadar 2012 yılı içerisinde Kırşehir ili 10 +özel yerel birim işyerlerinde alınan eleman sayısı çıkartılan eleman sayısından fazladır Bilgi ve iletişim[1], madencilik ve taş ocakçılığı, eğitim, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve imalat sektörlerinde net istihdam azalışı vardır. Yani bu beş sektörde çıkışlar girişlerden fazladır.

Net istihdam değişim oranı (NİDO) orta vadede kısa vadeden daha yüksektir. Beklenti oranı % -0,1'den % 5'e çıkmaktadır. Diğer bir ifade ile orta vadede işverenlerin gelişme beklentisi daha fazladır.

Net istihdam değişiminde lokomotif olan iki sektör inşaat ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleridir. Mevsimsellik göz önünde bulundurulduğunda inşaat sektöründeki hareketlilik doğal bir eğilimi göstermektedir.

İlde net istihdam artışının sektörel dağılımı Türkiye'den farklıdır. Türkiye sonuçlarında net istihdam artışının en fazla olduğu sektör idari ve destek hizmet faaliyetleridir. İkinci sırada imalat, üçüncü sırada konaklama ve yiyecek faaliyetleri sektörleri gelmektedir. İlde en fazla net istihdam artışı sağlayan inşaat sektörü Türkiye sıralamasında 4. sırada; ilde dördüncü sırada olan ticaret sektöründeki net istihdam artışı Türkiye'de 5. sıradadır.

[1] Bilgi ve iletişim sektöründe çalışan sayısının 4 olması ve 2012 yılı içerisinde 1 kişinin işten çıkarılması Net İstihdam Değişim Oranı (NİDO) -%25 olmasını sağlamıştır.

Kısa vadede Türkiye'de en fazla net istihdam artışı bekleyen sektör İmalat sektörüdür. Tüm net istihdam artışı beklentisinin %41,9'u bu sektörden kaynaklanmaktadır. Konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri sektörü ise net istihdam azalışı beklenen tek sektördür.

Orta vadede yani 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle ilde en fazla istihdam artışı bekleyen sektör inşaat sektörüdür. Mevsimsellik nedeni ile Aralık ayında net istihdam artışı beklemeyen (%-2,3) inşaat sektöründe Haziran ayında toplam istihdam artışının %50,4'ü beklenmektedir. Net istihdam artışının % 18,4'ü imalat sektöründen kaynaklanmaktadır. Toptan ve perakende ticaret toplam artıştan % 10,2'lik pay almaktadır. 30 Haziran itibariyle net istihdam azalışı bekleyen sektörler ise su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımıdır.

Türkiye'de orta vadede net istihdam artış beklentisinin % 25,8'i imalat sektöründen; %16,7'si idari ve destek hizmet faaliyetlerinden kaynaklanmaktadır.
İlde 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle gayrimenkul sektöründe % 76,9 olan NİDO[2], mesleki bilimsel ve teknik faaliyetlerde ise -13,6'tür. Kısa dönemde gayrimenkul sektörü genişlemeyi hedeflerken, mesleki bilimsel ve teknik faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinde küçülme beklenmektedir. Lokomotif sektör olan imalat sektöründeki net istihdam değişim oranı % -0,1 iken, ticaret sektöründe % -1,8'tir.

Araştırma sonuçlarına göre 2012 Aralık ayı itibariyle ilde net istihdam artış beklenti oranı % -0,1 iken, bu oran 2013 Haziran ayı itibariyle % 5,7'ye yükselmiştir. Oran sektörlerin yapısı ve beklentilerine göre çok büyük farklılıklar göstermektedir. Türkiye'de de aynı eğilim kendini göstermekte ve net istihdam beklenti oranı kısa vadede % 1,9 iken, orta vadede artarak 3,7'ye yükselmektedir.

GİRİŞ

Kırşehir ili işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşzamanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate

[2] Net istihdam değişim oranları değerlendirilirken, gayrimenkul faaliyetleri sektöründe çalışanların toplam çalışanların sadece 13 kişi olduğu dikkate alınmalıdır.

alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hanehalkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır.. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

Kırşehir ili için 10 Eylül-31 Ekim 2012 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu Rapor üç bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.
İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Kırşehir işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.
Üçüncü bölüm Kırşehir işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte ilin işgücü piyasasını değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASISININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü arz analizlerinde kullanılan veri setlerinden nüfus ve eğitim göstergelerini iller itibariyle ve yıllık bazda bulmak mümkün iken ekonomik yapı ve işgücü piyasası veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel (İBBS 2 bölgeleri)[3] veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle bölgesel göstergelerin, kapsadığı illeri temsil ettiğini söylemek her bölge için geçerli olmayabilmektedir ve bölge istatistikleri kullanılarak yapılan yorumlarda bu hususa dikkat edilmelidir.

Bu durum Kırşehir ilinin yer aldığı TR71 (Kırşehir, Niğde, Nevşehir, Aksaray, Kırıkkale illerini içeren bölge) için de geçerlidir. Nevşehir (36) ve Kırıkkale (41), Kırşehir (40) ile benzer sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında yer alırken, Niğde ve Aksaray daha alt sıradadır.[4]

EKONOMİK GÖSTERGELER

İlin yarattığı katma değer, kişi başına düşen gelir, büyüme hızı, özel ve kamu sektörü yatırımları gibi ekonomik değişkenler ilin sosyo ekonomik yapısını ve dolayısıyla ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurların başında gelmektedir. Ekonomik veri setinin önemli bir bölümünü il ve hatta bölgesel bazda bulmak mümkün değildir.

İlin ekonomik gücünü gösteren temel gösterge illerin milli geliridir. TÜİK illerin milli gelir hesaplamasını 2001 yılından itibaren yayınlamamaktadır. Bu serinin yerine üretilmeye başlanan katma değer ve yıllara göre gelişimini gösteren istatistikler 2008 yılından bu yana üretilmemektedir. Son yıllara ait verinin eksikliğine rağmen, bu kısımda bir fikir vermesi amacıyla veri değerlendirmede kullanılmıştır.

Kırşehir ilinin yer aldığı bölgede Gayri Safi Katma Değer[5] itibariyle hakim sektör % 55,4 pay ile hizmetler sektörüdür. İkinci sırada % 25,1 ile sanayi yer almaktadır. Tarım sektörü, % 19,6 ile en az paya sahiptir.
Bölgede kişi başı yaratılan katma değer 8.696 liradır. Bu değer ile bölge, kişi başına Türkiye'de yaratılan katma değerden % 28 daha az katma değer yaratmaktadır.

---

[3] Bölgesel sınıflama üç düzeyden oluşmaktadır. İlk aşamada idari yapıya uygun olarak 81 il, 3.düzeyde bölge birimleri olarak tanımlanmıştır. Ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi yönlerden benzer illerin belirli bir nüfus büyüklüğü de dikkate alınarak gruplanması ile 26 birim 2. Düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır. Yine aynı kritere göre 2. düzey bölge birimlerinin gruplanması sonucu 12 birim 1. düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır.

[4] İllerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına ilişkin en son çalışma Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında yapılan çalışmadır. Çalışma; demografi, eğitim, sağlık, istihdam, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, mali kapasite, erişebilirlik ve yaşam kalitesi olmak üzere 8 alt kategoride 61 değişken ve temel bileşenler analizi kullanılarak hazırlanmıştır.

[5] İl ekonomisinin en önemli göstergesi olan İllerin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla değerleri 2001 yılından itibaren hesaplanmamaktadır. Bu serinin yerine üretilen Gayri Safi Katma Değer İstatistiklerinin en son yayınlanma yılı 2011 yılı olup, 2008 yılı değerlerini içermektedir. 2009 yılı değerlerine ilişkin veri seti henüz yayınlanmamıştır. Serinin başlangıç yılı 2004 yılıdır.

İlin yatırım teşviklerinden aldığı pay hem düşük hem de istikrarlı değildir. Yıllar itibariyle büyük farklılık vardır. Kırşehir, toplam yatırım teşviklerinden en yüksek payı % 1,3 ile 2009 yılında alırken, 2012 yılı itibariyle teşviklerden aldığı pay % 0,3'e gerilemiştir.

Aynı durum kamu yatırımlarında da yaşanmaktadır. 2012 yılı itibariyle ilin toplam kamu yatırımlarından aldığı pay % 0,23 ile sınırlı kalırken, en yüksek kamu yatırım payı da % 0,7 ile madencilik sektörü yatırımlarında gerçekleşmiştir.

Kendi kaynakları ile yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar illerin ekonomik gelişimlerini birlikte etkilemektedir. Kırşehir ilinin açılıp kapanan işyerleri incelendiğinde ilde gerçek kişi-ticari işletmelerin açılıp kapanma oranlarının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. 2012 yılında ilde açılan her 100 ticari işletmeye karşılık 62 işletme kapanmıştır. Diğer bir ifade ile ticari işletmeler büyük bir devinim içindedir. Şirketlerde ise devinim daha fazla yaşanmış, açılan her 100 şirkete karşılık 81 şirket kapanmıştır.

NÜFUS GÖSTERGELERİ

İlin demografik yapısı, yani çalışma yaşı nüfusun yaş ve eğitim dağılımı, aldığı ve verdiği göç gibi veriler işgücü piyasasını şekillendiren en önemli unsurlardandır.

2012 yılı sonuçlarına göre Kırşehir ilinin nüfusu 221.015 olup[6], ilde 109.796 erkek, 111.219 kadın yaşamaktadır. 15+yaş 172.493'tür. Çalışma yaşındaki erkek nüfusu 85.039 kişi, kadın nüfusu ise 87.454 kişidir. Kırşehir ilinde nüfusun yerleşim yerlerinin dağılımı Türkiye ortalamasından farklıdır. 2012 yılı sonunda Türkiye ortalamasında nüfusun % 77'si il/ilçe merkezlerinde ikamet ederken, Kırşehir'ta bu oran % 72'dir. Diğer bir ifade ile Kırşehir'de Türkiye ortalamasına göre daha fazla kişi kırsalda yaşamaktadır.

Kırşehir ilinin yaş dağılımı da Türkiye ortalamasından farklılık göstermektedir. 0-14 yaş grubu ile çalışabilir yaştaki nüfus[7] Türkiye ortalamasına göre daha az pay alırken, yaşlı nüfusun payı daha fazladır. Bu dağılım sonucu yaş bağımlılık oranları[8] da Türkiye ortalamasından farklıdır. Çocuk bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 5,4 puan altında seyrederken, yaşlı bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 4,3 puan üzerindedir. Bunun sonucunda da Kırşehir ili toplam yaş bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 2,1 puan altındadır. (Ek 1: Tablo 5)

[6] TÜİK; Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları
[7] 15-64 yaş grubu
[8] Yaş bağımlılık oranı: Çalışan (15-64) her 100 kişinin bakmakla yükümlü olduğu çalışmayan (0-14 ile 65+) kişi sayısıdır.

Grafik 1. Yaş Bağımlılık Oranları, %, 2011

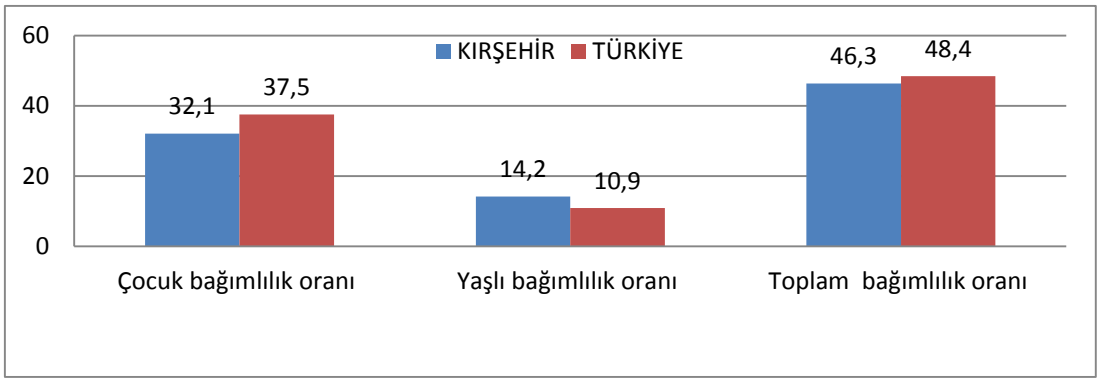

Kaynak: TÜİK, ADNKS

Kırşehir göç veren bir ildir. 2011 yılında 9.598 kişi göç alırken 11.870 kişi göç verdiği görülmektedir. Net göç hızı binde -10,23'tür ve il, göç veren 58 il içinde en yüksek net göç hızına sahip 21. ildir. Göç verdiği nüfusun %71,1 lik kısmını 15-44 yaş grubu oluşturmaktadır. İlin işgücü piyasasına katkıda bulunacak olan nüfusu il dışına çıkarken, Kırşehire geri dönüşlerde ise 15-44 yaş grubu geri dönüşlerin % 65,3 ünü oluşturmaktadır.

15+ yaş nüfusun %6'sı okur yazar değildir. Nüfusun % 5,7'si sadece okur yazar olup, ilkokul diploması bile yoktur. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%54,9)[9] lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Okur yazar olmayanlar, okur yazar olup bir okul bitirenler ve lise altı eğitimliler birlikte değerlendirildiğinde, il Türkiye ortalamasından (%64,3) daha düşük bir eğitim seviyesine sahiptir. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okur yazar olmayan nüfusun %86'sı kadın nüfustur. Nüfusun sadece %22,8'i lise ve dengi okul mezunu, %10,6'si yüksek eğitimlidir.

Grafik 2. Eğitim Durumuna Göre Çalışabilir Yaştaki Nüfusun Dağılımı,%,2011

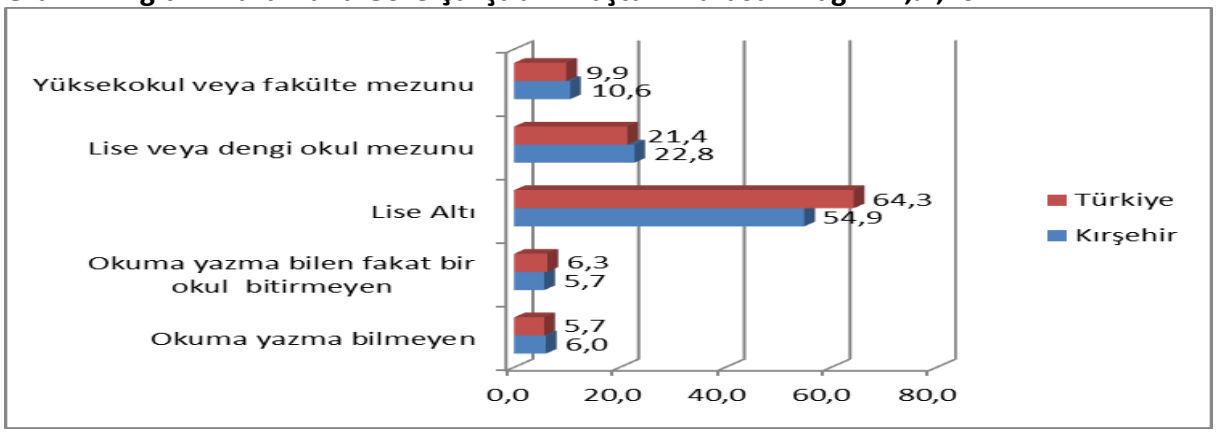

Kaynak: TÜİK

[9] Lise altı eğitimliler ilkokul, orta okul ve dengi ile ilköğretim mezunlarını kapsamaktadır.

EĞİTİM GÖSTERGELERİ

İlin istihdam göstergeleri açısından ilköğretimden ortaokula ve ortaokuldan yükseköğretime geçişte görülen okuldan ayrılmalar çok önemlidir. Okuldan ayrılan genç nüfus potansiyel işgücüdür. Bu kesim ilk kez iş arayan kesim olarak öncelikle potansiyel işsiz olarak işgücü piyasasına giriş yapacak, iş bulan kesim de istihdamda yer alacaktır. Bir kısmı ise işgücü piyasası dışında yer alacaktır.

Tablo 1. İlk ve Orta Öğretimde Okuyan, Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayıları

Öğretim yılı	Cinsiyet	Ilköğretim			Orta öğretim (Mesl.Lisesi		
		Okuyan	Yeni kayıt	Mezun	Okuyan	Yeni kayıt	Mezun
2011-2012	Erkek	14.142	1.656	1.898	7.006	1.919	1.400
	Kız	13.349	1.553	1.819	6.363	1.764	1.295
	TOPLAM	27.491	3.209	3.717	13.369	3.683	2.695

Kaynak: MEB

Kırşehir ilinde 2011/2012 döneminde ilköğretimden mezun olan öğrencilerin %99'u ortaöğretime devam ettikleri görülmektedir. İlköğretimde okuyan öğrencilerin %51'ini erkekler oluştururken, ortaöğretimde ise %52,4'ünü erkekler oluşturmaktadır.

Tablo 2. Orta Öğretim Öğrenci Sayıları,2005-2012

	KIRŞEHİR			**TÜRKİYE**		
	Genel Orta Öğretim	**Mesleki ve Teknik Orta Öğretim**	**Toplam**	**Genel Orta Öğretim**	**Mesleki ve Teknik Orta Öğretim**	**Toplam**
2005/2006	8.516	3.301	11.817	2.075.617	1.182.637	3.258.254
2006/2007	8.398	3.555	11.953	2.142.218	1.244.499	3.386.717
2007/2008	7.586	3.843	11.429	1.980.452	1.264.870	3.245.322
2008/2009	8.434	4.793	13.227	2.271.900	1.565.264	3.837.164
2009/2010	7.988	5.801	13.789	2.420.691	1.819.448	4.240.139
2010/2011	8.068	6.761	14.829	2.676.123	2.072.487	4.748.610
2011/2012	8.210	6.943	15.153	2.666.066	2.051.220	4.717.286

Kaynak: TÜİK

Orta öğretime kayıt olanlar sayısı yıllar itibariyle incelendiğinde hem Kırşehir hem de Türkiye için dikkat çeken husus mesleki ve teknik ortaöğretime kayıtlı olan öğrenci sayısındaki artıştır. Genel orta öğretime kayıtlı olan öğrenci sayısı yıllar itibariyle artışlı, azalışlı bir seyir izlerken, mesleki ve teknik orta öğretimde sürekli yükseliş vardır. Yıllık ortalama artış hızları dikkate alındığında Kırşehir ilinde genel orta öğretim artış hızı Türkiye artış hızından daha düşük iken, mesleki ve teknik orta öğretim hızı Türkiye'den daha yüksektir.

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasasında işgücünün temel özelliklerini ve istihdamın yapısını değerlendirmek için kullanılacak başlıca kaynak TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Anketleridir.

İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında Kırşehir ilinde dikkati çeken önemli husus işsizlik oranının Türkiye ortalaması ile parelellik göstermektedir. 2010 yılı verilerine göre il işsizlik oranı % 10,8'dir. Bu oran ile en düşük işsizlik oranına sahip 44. ildir. İşgücüne katılım oranı %43,5'tir. İstihdam oranı %38,8 ile %43 olan Türkiye ortalamasının altındadır

Grafik 3. İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, , 2010

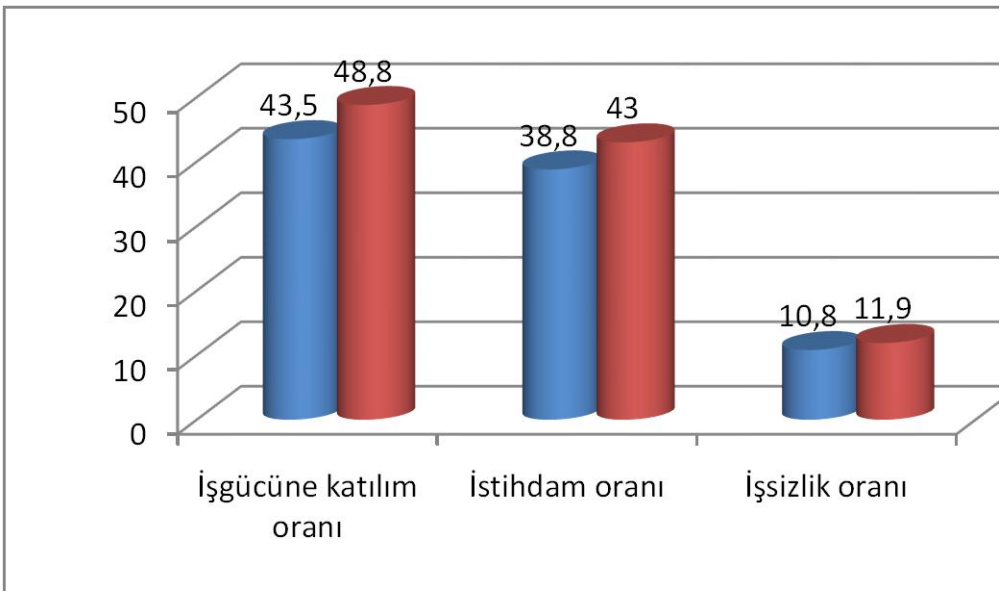

Kaynak:TÜİK,HİA

İşsizlik oranı Türkiye ortalama ile paralellik gösterdiği ve istihdam oranı da Türkiye ortalamasının altında olmasına rağmen, yıllar itibariyle Kırşehir'de işsizlik oranının azaldığı, istihdam oranının ise arttığı görülmektedir.

Hanehalkı İşgücü İstatistiklerinde işgücü piyasası verilerinden işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı dışında kalan diğer tüm göstergeler bölgesel bazdadır. Yani veriler sadece Kırşehir iline ilişkin olmayıp İBBS 2-TR71 bölümlenmesi çerçevesinde Nevşehir, Niğde, Kırıkkale, Aksaray illerini de kapsamaktadır. TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketlerinin doğrudan Kırşehir iline ilişkin bilgi vermemesi ve Kırşehir ile Nevşehir, Niğde, Kırıkkale ve Aksaray illerinden edinilen bilgilerin toplamı üzerinden bir değerlendirme yapılması, analizlerde göz önünde bulundurulmalıdır.

Bölge 15+yaş kurumsal olmayan nüfus 1.110.000 kişidir.[10]Çalışan 474 bin, işsiz 41 bin, işgücü dışı nüfus 595 bin kişidir.

Tablo 3. Eğitim Durumuna Göre Nüfus, İstihdam İşsizlik ve İşgücü Dışı Nüfus Bin Kişi,TR71,2011

Nüfus	İstihdam		işsiz		İşgücü dışı nüfus	
	Bin	%	Bin	%	Bin	%
1.110	474	42,7	41	7,9	595	54,6

Kaynak: TÜİK,HİA

İstihdam

Bölge istihdam oranı % 49,7'dir. Her 100 erkekten 66'sı (%66,5) her 100 kadından 34'ü (%33,8) çalışmaktadır. Erkek istihdamı oranı % 65,1 olan Türkiye ortalamasından 1,4 puan yüksek iken, kadın istihdam oranı Türkiye ortalamasından (%25,6) 8,3 puan yüksektir. Diğer bir ifade ile bölge istihdam oranını Türkiye ortalamasının çok üzerine çıkartan kadınlardır. Bunun nedeni tarımda ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınların bölgede daha çok olmasıdır.

Grafik 4. Cinsiyete Göre İstihdam Oranı,TR71,%,2011

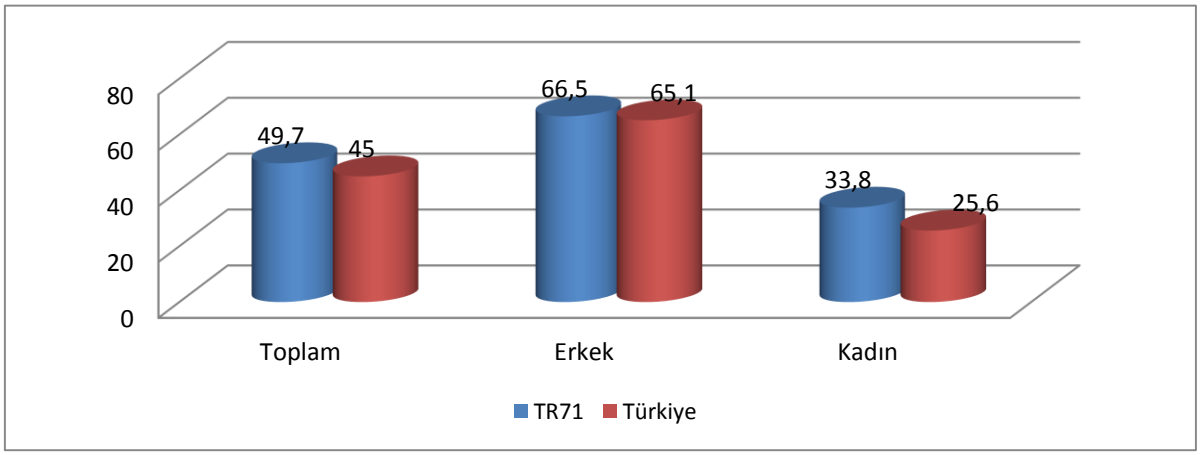

Kaynak: TÜİK,HİA

[10] TÜİK kurumsal olmayan nüfusu okul, yurt, otel, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfus olarak tanımlamaktadır.

Eğitim seviyesi ile istihdam arasında pozitif bir ilişki vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe istihdam oranları bölgede de yükselmektedir ancak kadınlarda lise altı ile lise ve dengi eğitimlilerin okur yazar değillere göre istihdam oranlarının azaldığı görülmektedir.

Grafik 5. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı, TR71,%,2011

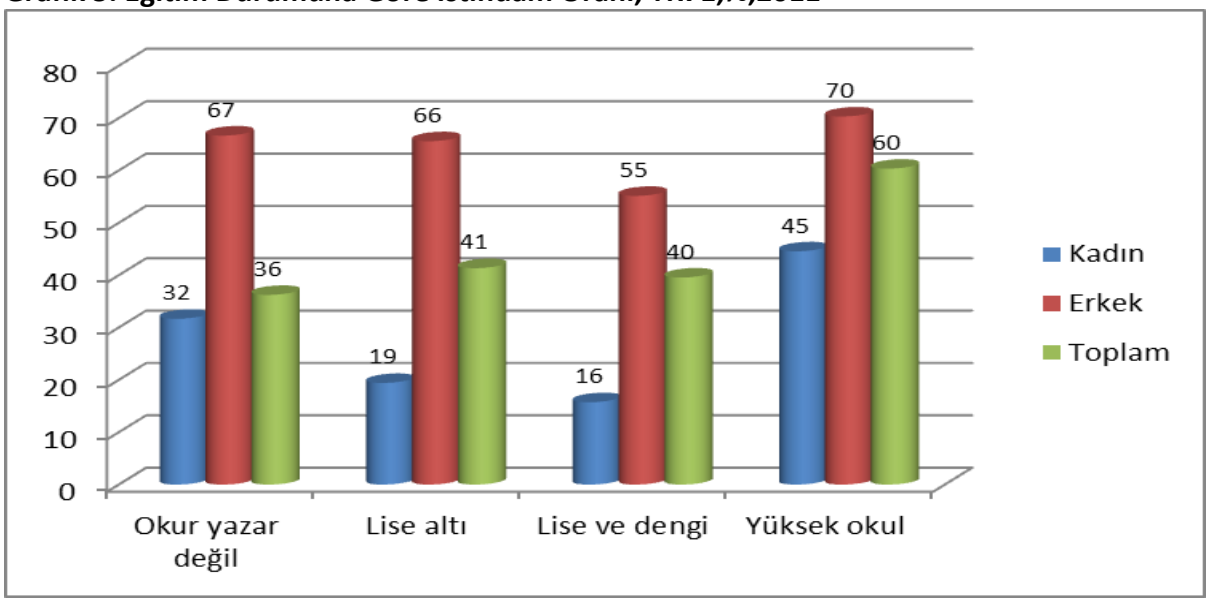

Kaynak: TÜİK,HİA

Türkiye ortalamasında kadınların çoğunluğu tarım dışı sektörlerde çalışırken, (kadın istihdamının %57,8'si) , bölgede durum bunun tam tersidir. Kadınların %56,5'i tarımda çalışmaktadır. Bölge istihdamında hakim sektör tarımdır. Çalışanların %35'i tarım sektöründedir. Bu oran Türkiye ortalaması olan %25'in çok üzerindedir. Erkeklerin çoğunluğu (%83,2) tarım dışı sektörlerde çalışmakla birlikte, oran Türkiye ortalaması olan %81,3'ün az üstünde yer almaktadır.

Grafik 6. İstihdamın Cinsiyete Göre Tarım Ve Tarım Dışı Dağılımı,TR71,%,2011

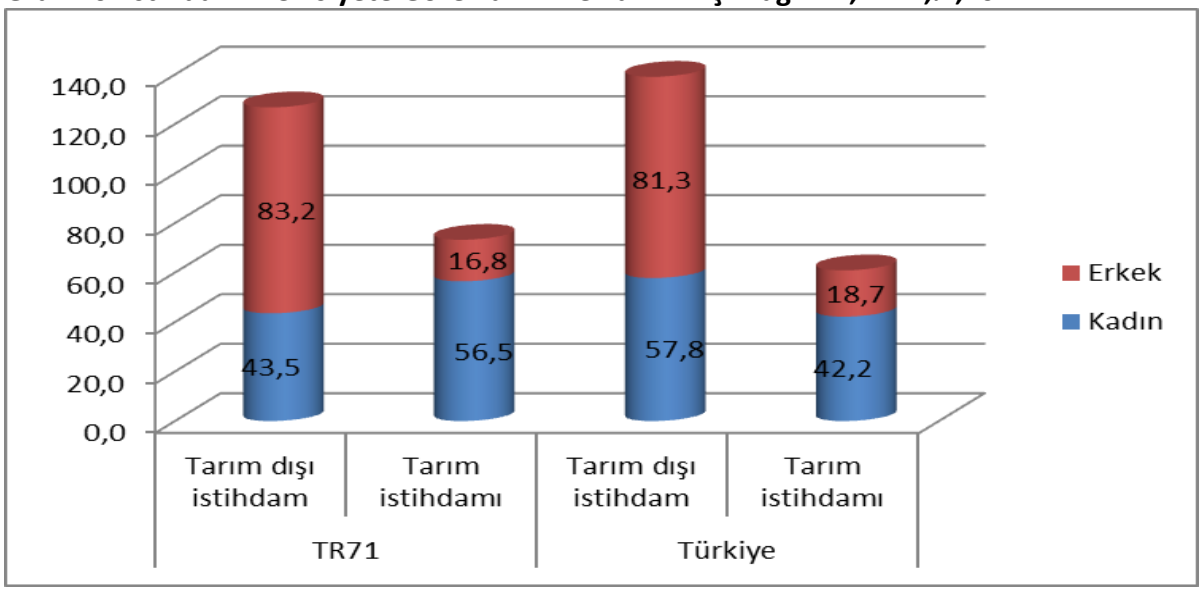

Kaynak:TÜİK,HİA

Bölge istihdamının % 5,5'ini okuma yazma bilmeyenler oluştururken, % 62,4'ünü de lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Lise ve dengi okul mezunlarının istihdamdaki oranı % 18,8, yüksek eğitimlilerin oranı da % 13,3'dür.

Tablo 4. Eğitim Seviyesi ve Sektörlere Göre İstihdam,TR71, bin kişi, 2011

Eğitim Seviyesi	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam	%
Okuma yazma bilmeyen	21	2	3	**26**	5,5
Lise altı	135	54	107	**296**	62,4
Lise ve dengi meslek okulu	11	23	55	**89**	18,8
Yükseköğretim	2	7	54	**63**	13,3
Toplam	**170**	**86**	**219**	**474**	100,0

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgede düşük eğitim seviyesinde olanlar ağırlıklı olarak tarım sektöründe çalışmaktadır. Okuma yazma bilmeyenlerin beşte dördü (% 80,8) tarım sektöründe çalışırken, lise altı eğitimlilerin de %45,6'sı tarım sektöründe çalışmaktadır. Buna karşın lise ve yüksek eğitimlilerin tercih ettikleri sektör hizmetler sektörüdür. Lise eğitimlilerin % 61,8'i, yüksek eğitimlilerin de % 85,7'si hizmetler sektöründe çalışmaktadır.

Grafik 7. Eğitim Durumuna Göre Sektörel İstihdam, TR71,%,2011

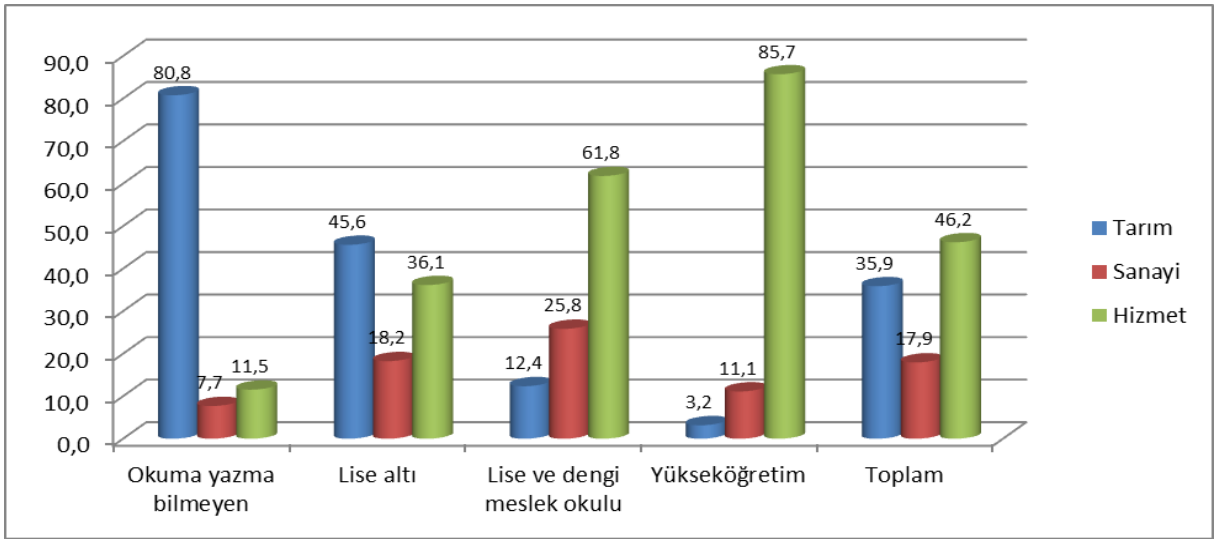

Kaynak: TÜİK,HİA

En yüksek istihdam oranı her iki cinsiyette de 25-34 ve 35-54 yaş gruplarında olup cinsiyetler arası fark çok fazladır. Bu yaş gruplarında erkeklerdeki istihdam oranı kadınların 3 katına yakındır. Bu yaş gruplarını 20-24 yaş grubu takip etmektedir.

Tablo 5.Yaş Gruplarına Göre İstihdam Oranı,TR71, %, 2011

Cinsiyet	**15-19**	**20-24**	**25-34**	**35-54**	**55+**
Erkek	33,8	61,4	84,5	82,3	33,8
Kadın	11,7	28,1	28,5	28,5	8,4
Toplam	**22,7**	**44,4**	**56,8**	**54,6**	**20,1**

Kaynak: TÜİK,HİA

Toplam çalışanların %53'ü ücretli veya yevmiyelidir ve bu oran, %62 olan Türkiye ortalamasının çok altındadır. İstihdamın %28,3'ü kendi hesabına veya işveren olarak çalışmaktadır. Tarım sektörünün hâkimiyeti ücretsiz aile işçiliğini de beraberinde getirmektedir. Bölgede çalışanların %18,8'i ücretsiz aile işçisi iken bu oran Türkiye'de %14' tür.

Grafik 8.İşteki Duruma Göre İstihdam, TR71, %,2011

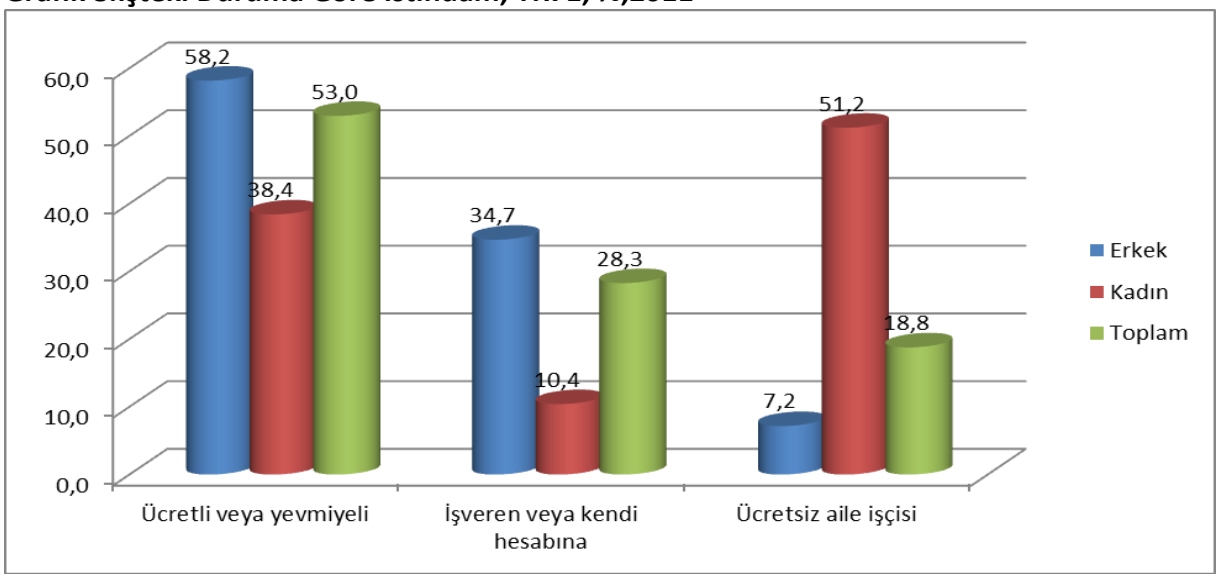

Kaynak: TÜİK,HİA

İşteki durum ve istihdamın sektörel dağılımı cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Erkeklerin yarıdan fazlası ücretli veya yevmiyeli olarak çalışırken , bu oran kadınlarda %38'e gerilemektedir. Buna karşın ücretsiz aile işçisi olarak çalışan erkeklerin oranı %7 iken, bu oran kadınlarda %51,2'ye çıkmaktadır. Ücretsiz aile işçilerinin üçte ikisini kadınlar oluşturmaktadır.

Tablo 6. İşteki Duruma Göre İstihdam, TR71, bin kişi, 2011

Erkek	Ücretli veya yevmiyeli	İşveren veya kendi hesabına	Ücretsiz aile işçisi	Toplam
Tarım	16	62	18	**96**
Sanayi	63	14	1	**78**
Hizmet	124	45	6	**175**
Toplam	**203**	**121**	**25**	**349**

Kadın	Ücretli veya yevmiyeli	İşveren veya kendi hesabına	Ücretsiz aile işçisi	Toplam
Tarım	5	9	60	**74**
Sanayi	5	1	1	**7**
Hizmet	38	3	3	**44**
Toplam	**48**	**13**	**64**	**125**

Kaynak: TÜİK,HİA

Erkek istihdamında hakim sektör hizmetlerdir. Çalışan her 100 erkekten 50'si hizmetler sektöründedir. İkinci sırada %28 ile tarım sektörü yer almaktadır. Kadın istihdamında hakim sektör, tarımdır. Çalışan her 100 kadından 59'u tarımdadır. İkinci sırada % 35 ile hizmet sektörü yer almaktadır.

Toplam istihdamın %46'sı hizmet, %35'i tarım ve % 18'i de sanayi sektöründedir. Bölge sanayisi nitelikli elemana ihtiyaç duymamaktadır. Lise altı eğitimlilerin istihdamdaki oranı %68 iken, sanayi sektöründe çalışanların %65'ini lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Sanayi sektöründe çalışanların %27'si lise ve dengi okul mezunu, %8'i de yüksek okul mezunudur.

Kayıtdışı İstihdam

Bölge istihdamının % 46,4'ü kayıt dışındadır. Bölge kayıt dışı çalışma oranları Türkiye ortalamasından (%42) daha yüksektir.

Grafik 9. Türkiye ve TR71 Tarım ve Tarımdışı Kayıt Dışı Çalışma Oranı, %, 2011

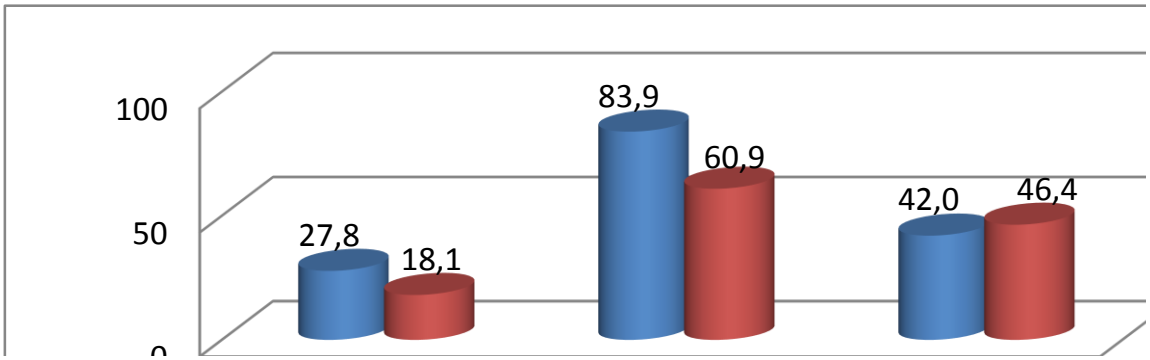

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgede kayıtdışılığın en fazla olduğu tarım dışı sektör hizmet sektörüdür. Hizmet sektöründe %26,4 olan kayıtdışı çalışma oranı sanayi sektöründe %12,7'ye gerilemektedir. Sanayi sektöründe kayıt dışı çalışma oranı Türkiye ortalamasından altında yer almaktadır.

Grafik 10. Türkiye ve TR71 sektörel kayıt dışı çalışma oranı,%,2011

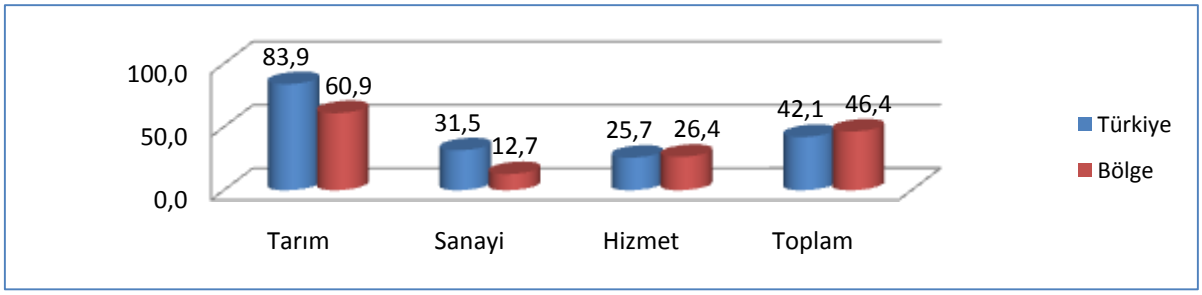

Kaynak: TÜİK,HİA

Kadınlarda kayıt dışı istihdam oranı erkeklerin kayıt dışı oranının iki katına yakındır. Erkeklerde %38,1 olan kayıtdışı çalışma oranı kadınlarda %69,6'ya yükselmektedir. Tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranlarında cinsiyetler arası fark, yine kadınlar aleyhine olmakla birlikte, tarımdaki gibi fazla değildir. Tarım dışında ise erkeklerin %26,9'u , kadınların da %33,3'ü kayıt dışı çalışmaktadır.

Grafik 11. Tarım ve tarım dışı sektörlerde cinsiyete göre kayıt dışı istihdam oranı, TR71,%,2011

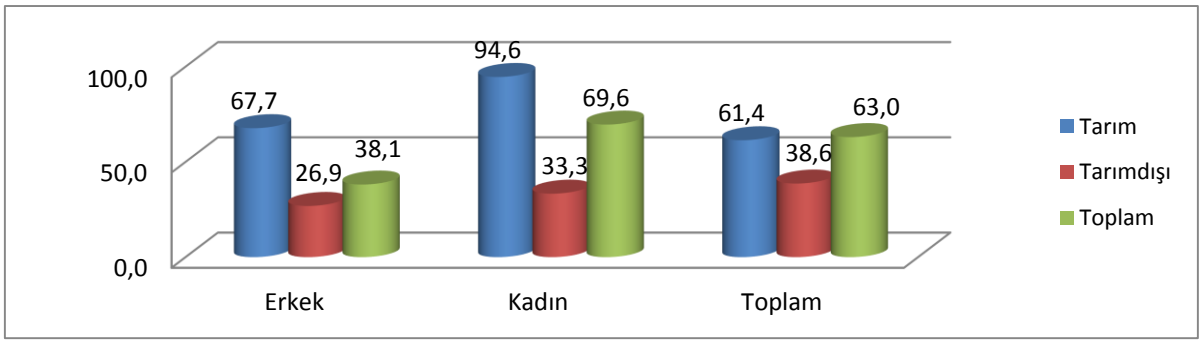

Kaynak: TÜİK,HİA

Kayıtdışılık ile eğitim arasında negatif ilişki vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe kayıtdışı çalışma azalmaktadır. Kayıtdışılıkta özellikle cinsiyetler arasında çok büyük farklılık vardır. Erkeklerde %38,1 olan kayıt dışı çalışma oranı kadınlarda % 69,6'ya yükselmektedir.

Grafik 12. Eğitim Durumuna Kayıtdışılık, TR71,%,2011

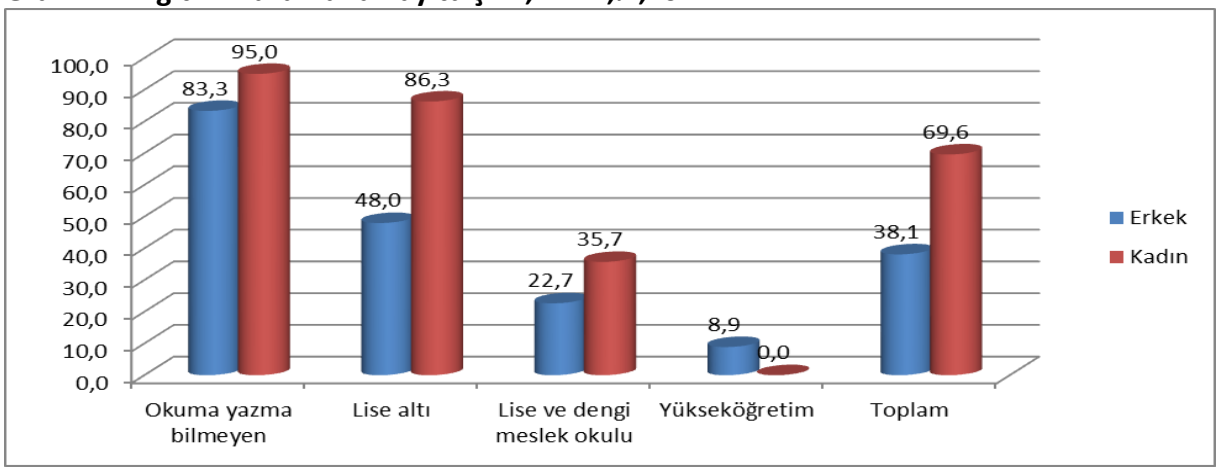

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgede en yüksek kayıt dışılık oranı %95 ile okuma yazması olmayan kadınlardadır. Bu eğitim seviyesinde erkeklerde kayıtdışı çalışma oranı %83,3'tür. Cinsiyetler arası fark lise altı eğitimlilerde en yüksek noktaya ulaşmaktadır. Lise altı eğitimli kadınlarda kayıt dışı çalışma oranı erkeklerin 2 katına yakındır. En düşük kayıt dışı çalışma oranı %6,5 ile yüksek eğitimlilerde olup, kadınlarda ise bu eğitim düzeyinde kayıtdışılık bulunmamaktadır.

Grafik 13. İşteki Duruma Göre Kayıtdışılık Oranı,TR71,%,2011

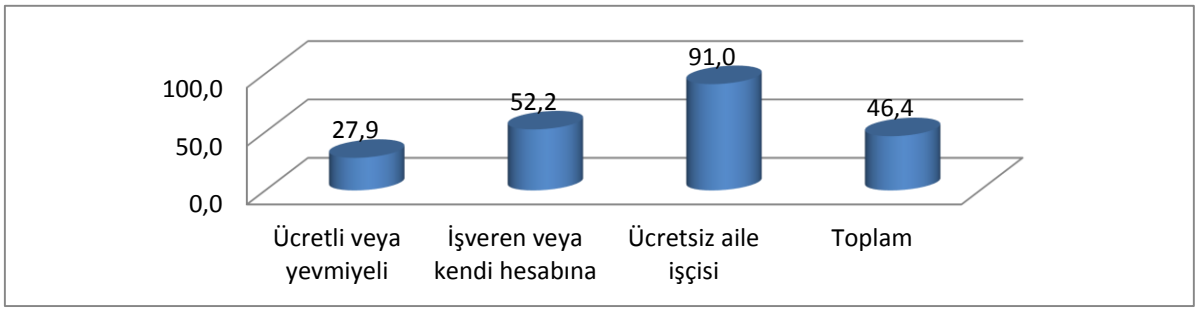

Kaynak: TÜİK,HİA

En düşük kayıt dışı istihdam oranı ücretli ve yevmiyeli olarak çalışanlardadır. Ücretli veya yevmiyeli çalışanların %27,9'u kayıt dışı istihdam edilmektedir. İşveren ve kendi hesabına çalışanlarda kayıt dışı çalışma oranı %52'dir.

Genç İstihdamı

Bölgede 125.778 kadın, 126.506 erkek olmak üzere 252.284 genç[11] bulunmaktadır. Gençlerin 74 bini istihdamda yer almaktadır. Gençlerin istihdam oranı % 29,3'tür. Genç erkeklerin istihdam oranı genç kadınların istihdam oranından yüksek olmakla birlikte, aradaki fark toplam nüfustaki kadar yüksek değildir. Genç erkeklerin istihdam oranı %40, genç kadınların %17'dir.

Gençlerin de en fazla çalıştıkları sektör hizmettir. Her çalışan gencin %43'ü hizmet sektöründedir. İkinci sırada %36 ile tarım ve %21 ile sanayi sektörleri takip etmektedir

[11] Genç nüfus: 15-24 yaş grubu , TÜİK

Grafik 14. Gençlerin Çalıştıkları Sektörler, TR71,%,2011

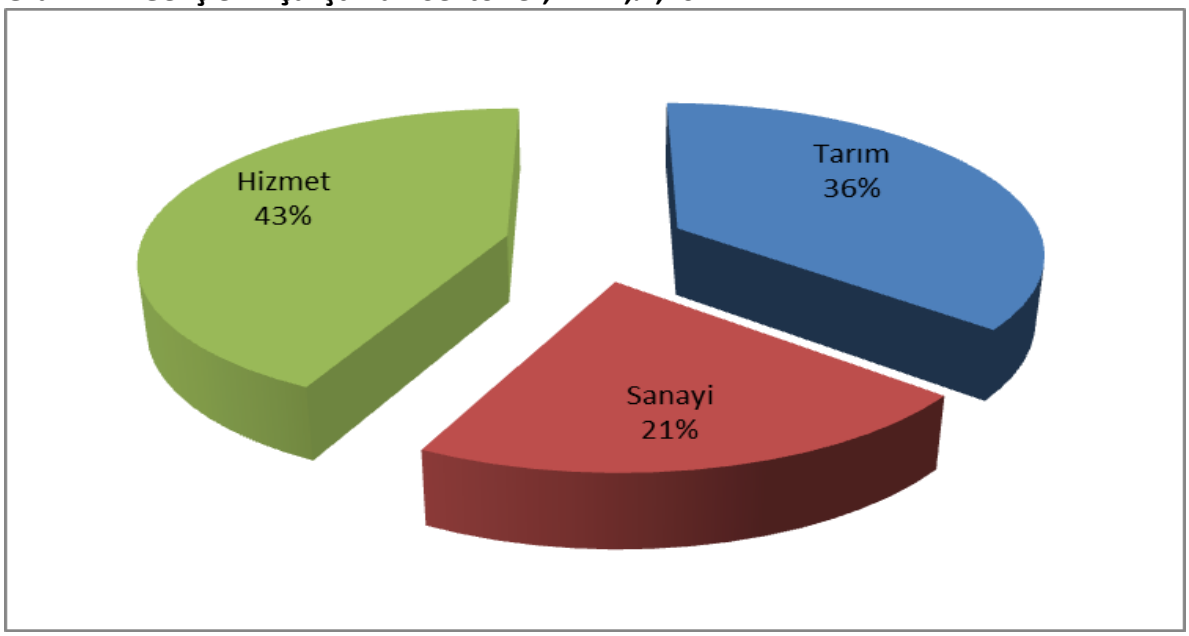

Kaynak: TÜİK,HİA

Gençlerde işgücüne katılma oranı %37,8'dir. Eğitim düzeyi yükseldikçe bu oranın da arttığı görülmektedir. Yükseköğretim mezunlarının işgücüne katılım oranı %68,2'dir.

İşsizlik

Bölge toplam işsizlik oranı % 8 erkek işsizlik oranı % 7,8, kadınlarda %8,6'dır. En düşük işsizlik oranı % 1,6 ile okur yazar olmayanlarda iken bunu % 7 ile lise altı eğitimliler izlemektedir. Eğitimsizler ve düşük eğitimliler işgücü piyasası dışında yer almaktadırlar. Lise ve dengi okul mezunlarında % 11,2 olan işsizlik oranı yüksek okul mezunlarında % 10,2'dir. Diğer bir ifade ile işsizlik oranının en yüksek olduğu eğitim seviyesi lise ve yüksek eğitimdir. Yalnız bölgede çok ilginç bir yapı dikkati çekmektedir. Hem lise ve dengi meslek okulu hem de yüksek eğitim işsizlik oranını yükselten kadınlardır. Lise ve dengi meslek okulunda erkeklerde % 8,6 olan işsizlik oranı, kadınlarda % 23,2'ye, yüksek eğitimli erkeklerde % 8,4'ten kadınlarda % 14,2'ye yükselmektedir. Lise ve yüksek eğitimli kadınlardaki işsizlik oranı, bölgenin en yüksek işsizlik oranıdır.

Grafik 15. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı,TR71,%,2011

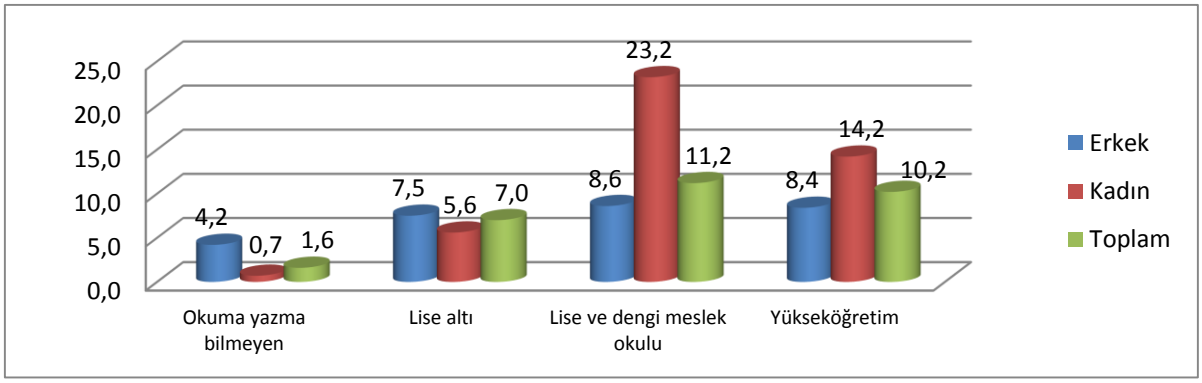

Kaynak: TÜİK,HİA

En yüksek işsizlik oranı hem erkeklerde hem de kadınlarda 20-24 yaş grubundadır. Bu yaş grubunda hem toplamda hem de kadın ve erkeklerde işsizlik oranı; %18,5'tir. 20-24 yaş grubunu %11,2 ile 15-19 yaş grubu takip etmektedir. Bu grupta erkeklerde işsizlik oranı %12,8 ile %6,3 olan kadınlar işsizlik oranından daha yüksektir.

Grafik 16. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Oranı,TR71,%,2011

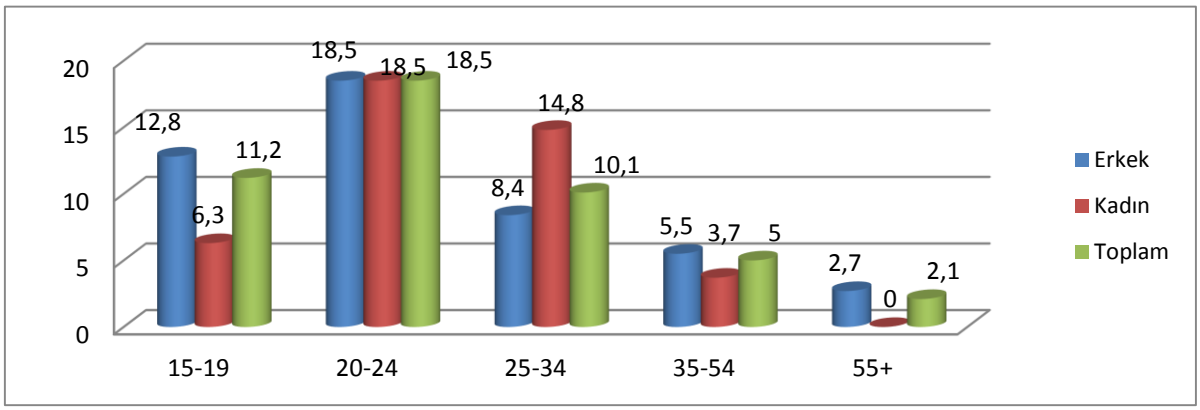

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgenin eğitim düzeyine paralel olarak işsizlerin büyük çoğunluğu lise altı eğitimlidir. Lise altı eğitimlilerin neredeyse tamamı daha önce çalışırken işsiz kalmıştır. Buna karşılık yüksek okul mezunlarının çoğunluğunu (%42) ilk kez iş arayanlar oluşturmaktadır.

Tablo 7. Daha Önce Çalışılan Sektöre Göre İşsizlerin Eğitim Durumu,TR71, bin kişi, 2012

	Tarım	Sanayi	Hizmet	İlk kez iş arayanlar	Toplam
Okur yazar değil	0	0	0	0	**0**
Bir okul bitirmeyen	0	1	1	0	**2**
İlkokul	2	5	5	1	**13**
Orta veya dengi meslek okul	1	1	1	0	**3**
Genel lise	0	1	3	1	**5**
Lise dengi meslek okul	0	2	3	1	**6**
Yüksek okul veya fakülte	0	1	3	3	**7**
İlköğretim	1	2	2	1	**6**
Toplam	**4**	**13**	**18**	**7**	**42**

Kaynak: TÜİK,HİA

Tablo 8. İş arama sürelerine göre ilk kez iş arayanlar, TR71, bin kişi, 2011

	1 yıl yıldan az	1 yıl ve daha çok	İş bulmuş başlamak için bekleyen	Toplam
Erkek	25	4	1	**30**
Kadın	7	5	0	**12**
Toplam	**32**	**9**	**1**	**42**

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgede dikkat çeken diğer bir husus ilk kez iş arayanların , toplam işsizlerden daha uzun süreli işsizliğe maruz kalmalarıdır. Bölgede toplam işsizlerin %48'i bir yıldan daha çok süredir iş aramaktadır. Buna karşılık , ilk kez iş arayanların %58'i bir yıldan fazla süredir iş aramaktadır. Cinsiyetler arasında iş arama süreleri hem ilk kez iş arayanlarda hem de işi varken işsiz kalanlarda farklılaşmaktadır.

İlk kez iş arayan kadınların işsizlik süreleri erkeklerden daha uzundur. İşgücü piyasasına ilk kez girmek isteyen kadınların %62,5'i bir yıldan fazla süredir iş ararken, erkeklerde bu oran % 50'dir. Tüm işsiz erkeklerin % 45'i, kadınların % 52'si bir yıldan fazla süredir iş aramaktadır.

Grafik 17. İlk Kez İş Arayanların İş Arama Sürelerine Göre Dağılımı,TR71,%,2011

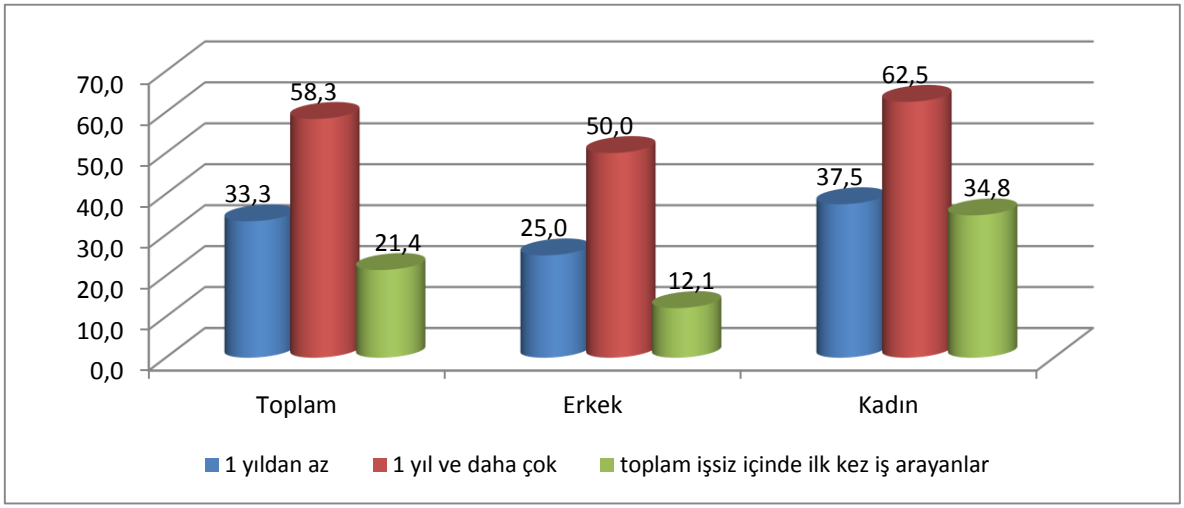

Kaynak: TÜİK,HİA

Eğitim düzeyine göre de iş arama süreleri farklılaşmaktadır. Lise altı eğitimlilerin verilen kayıt dışı çalışmayı daha çok kabul etmeleri , işsizlik sürelerinde de etkili olmaktadır. Lise altı eğitimlilerin %86'sı bir yıldan daha az sürede iş bulurken, yüksek eğitimlilerin %28' i bir yıldan fazla süredir iş aramaktadır

Tablo 9. Eğitim Düzeyine Göre İş Arama Süreleri, TR71, bin kişi, 2011

	1 yıldan az	1 yıl ve daha çok	Bekleyen	Toplam
TOPLAM				
Okuma yazma bilmeyenler	0	0	0	0
Lise altı	19	3	0	22
Lise ve dengi meslek okulu	7	4	0	11
Yükseköğretim	4	2	1	7
Toplam	31	9	1	41
ERKEK				
Okuma yazma bilmeyenler	0	0	0	0
Lise altı	16	2	0	18
Lise ve dengi meslek okulu	6	1	0	7
Yükseköğretim	3	1	0	4
Toplam	25	4	1	30
KADIN				
Okuma yazma bilmeyenler	0	0	0	0
Lise altı	3	1	0	4
Lise ve dengi meslek okulu	2	2	0	4
Yükseköğretim	2	1	0	3
Toplam	7	4	0	11

Kaynak: TÜİK,HİA

Genç İşsiz

Bölge işsizlerinin %34'ünü gençler oluşturmaktadır. İşsizlik oranı genç nüfusta %15,7'dir. 25 yaş ve üzeri nüfustaki işsizlik oranı ise sadece % 8'dir.

Tablo 10.Genç ve Yetişkinlerin İşgücü Durumu, TR71, bin kişi, 2011

YAŞ GRUBU	Nüfus	İstihdam	İşsiz	İşgücü	İşgücü dışı nüfus	İstihdam oranı,%	İşsizlik oranı,%	İşgücü dışı nüfus,%
15-24 yaş	234	75	14	88	145	31,9	15,7	62
25+yaş	876	399	27	427	450	45,4	6,5	44,5
Toplam	1.110	474	41	515	595	42,7	8	47,5

Kaynak:TÜİK,HİA

Genç işsizlik oranı cinsiyetler arasında çok büyük farklılık göstermemektedir. Erkeklerde % 16,1, kadınlarda % 14,5'tir. Tarımdışı işsizlik oranında ise fark biraz daha belirginleşmektedir. Erkeklerde %19,7 olan tarım dışı işsizlik oranı, kadınlarda %26,7'dir.

İşgücü Dışındaki Nüfus

İl bazında mevcut olan işgücü piyasası göstergeleri TR71 bölgesinin işgücüne katılım oranının arttığını, işgücü dışı nüfusun azaldığını göstermektedir. 2009 yılında çalışabilir yaştaki nüfusun % 44,3'ü işgücüne ya çalışarak ya da iş arayarak katılmaktadır. 2011 yılında ise bu oran % 46,4'e ilerlemiştir. Yani işgücü dışı nüfus üç yılda 2,1 puan azalış göstermiştir.

Grafik 18. Eğitim Durumuna Göre İşgücü Dışında Bulunma oranı,TR71,%,2011

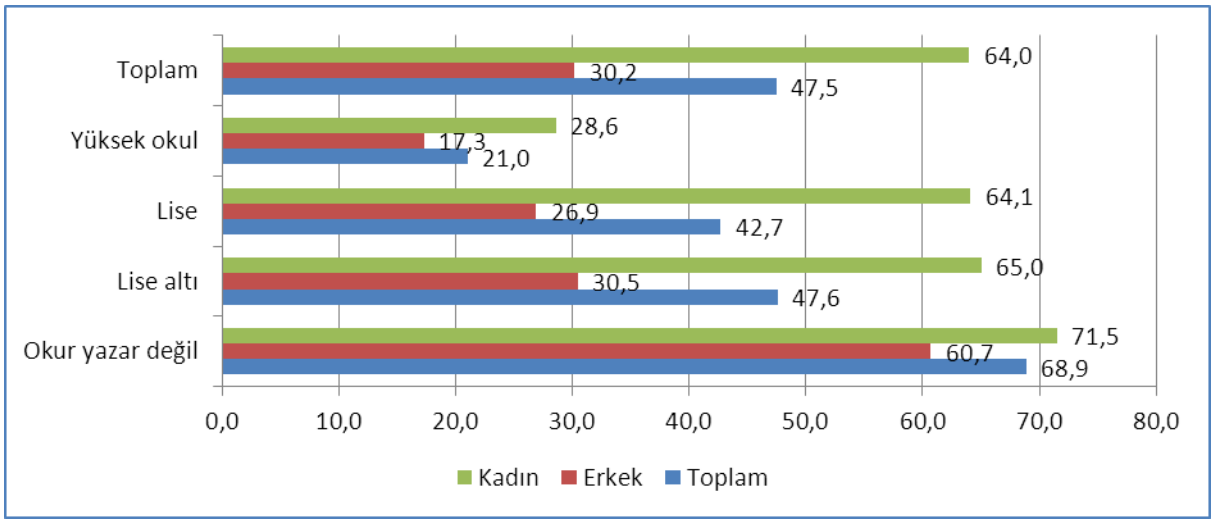

Kaynak: TÜİK,HİA

Eğitim düzeyi arttıkça her iki cinsiyette de işgücü dışında kalma azalmaktadır. Bu durum özellikle yüksek eğitimde çok belirgindir. Durum yine kadınların aleyhine olmakla birlikte, yüksek eğitimli kadınların % 28'i , erkeklerin % 17,3'ü işgücü dışındadır. Cinsiyetler arası fark 11,3 puandır. Farkın en yüksek olduğu iki grup vardır. Lise altı eğitimliler ve lise mezunları. Her iki grupta da cinsiyetler arası fark kadınlar aleyhine 34,5 puana kadar ulaşmaktadır.

Tablo 11. İşgücü Dışında Bulunma Nedeni, TR71, bin kişi, 2011

	Erkek	Kadın	Toplam
İş bulma ümidi yok	7	1	8
İş aramayıp çalışmaya hazır olan	7	8	15
Mevsimlik çalışan	1	0	1
Eğitim ve öğretimde olanlar	44	47	91
Ev işleri ile meşgul	0	323	323
Emekli	69	6	75
Özürlü yaşlı veya hasta	28	46	74
Ailevi ve kişisel nedenler	2	2	4
Diğer	3	1	4
Toplam	161	434	595

Kaynak: TÜİK,HİA

İşgücü dışında bulunma nedenlerinde kadınlarda ilk sırada %74 ile ev işleri ile meşgul olma yer alırken, erkeklerde %42 ile emeklilik yer almaktadır. İşgücü dışındaki kadın nüfusun sadece %1,3'ü emeklidir. Erkeklerde ikinci sırada %27 ile eğitim ve öğretimde olanlar yer alırken, kadınlarda bu oran %10,8'dir. Erkeklerde dikkat çeken diğer bir husus iş bulma ümidi olmadığı veya diğer nedenlerle çalışmak istedikleri halde iş aramayanların işgücü dışındaki erkeklerin % 8,6'sını oluşturmalarıdır.

Grafik 19. Nedene ve Cinsiyete Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı,TR71,%,2011

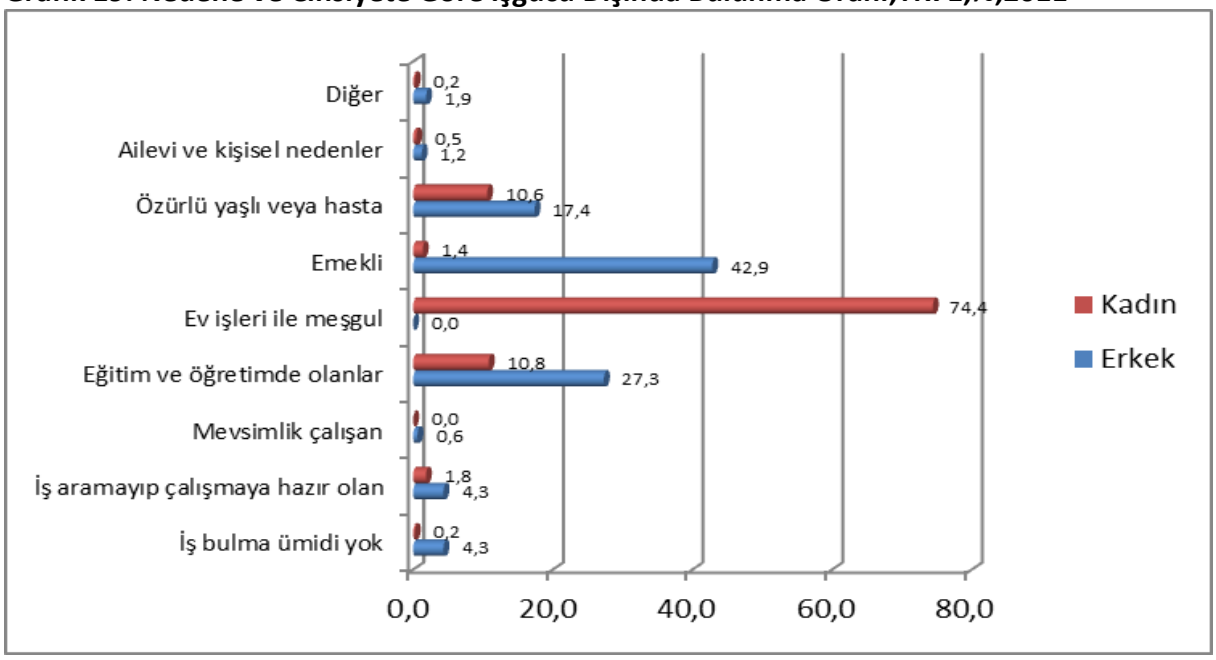

Kaynak: TÜİK,HİA

İşgücü Dışındaki Genç Nüfus

Bölgedeki 234 bin gencin 74 bini çalışmakta, 14 bini de iş aramaktadır. 145 bin genç de işgücü dışındadır.

Her iki cinsiyette de işgücü dışında bulunma nedeninin başında eğitim ve öğretime devam etme yer almaktadır. İşgücü dışındaki genç erkeklerin %27,3'ü, genç kadınların da %10,8'i eğitim ve öğretimlerine devam etmektedir. Genç erkeklerin %4,3'ü çalışmak istediği halde iş aramaktan vazgeçmişlerdir. Genç kadınların %74'ü de ev işleri ile meşgul olduklarından işgücü dışındadırlar.

İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Bu kısımda İŞKUR istatistiklerinden yararlanarak ilin işgücü piyasası değerlendirilmiştir. İŞKUR istatistikleri sadece İŞKUR'a kayıtlı kesim itibariyle mevcut olmasına rağmen bu veri seti il bazında cinsiyet, yaş, eğitim gibi kayıtlı işsizlerin özelliklerini ve açık işlerin sektörel dağılımı gibi özellikleri içermesi açısından önemli göstergelerdir.

Kırşehir'da 2012 yılı sonunda kayıtlı işsiz sayısı 6.942 kişidir. Kayıtlı işsizlerin % 54'ü erkek, % 46'sı kadındır. Kayıtlı işsizlerin cinsiyet dağılımları Türkiye dağılımından çok farklı değildir. Türkiye toplamında kayıtlı işsizlerin % 60'ı erkek, % 40'ı ise kadındır.

Tablo 12. Kayıtlı İşsizlerin Yaş Grupları Dağılımı, 2012

KIRŞEHİR			TÜRKİYE	
Yaş grupları	**Kayıtlı İşsiz**	**%**	**Kayıtlı İşsiz**	**%**
15-19	214	3,1	82.403	3,5
20-24	1.623	23,4	474.173	20,0
25-29	1.532	22,1	524.838	22,1
30-34	1.019	14,7	428.572	18,1
35-39	882	12,7	321.909	13,6
40-44	729	10,5	245.856	10,4
45-49	538	7,7	169.653	7,2
50-54	211	3,0	72.834	3,1
55-59	119	1,7	32.803	1,4
60-64	40	0,6	12.639	0,5
65+	35	0,5	6.582	0,3
Toplam	6.942	100,0	2.372.262	100,0

Kaynak: İŞKUR

2012 İŞKUR İstatistiklerine göre ilde en yüksek kayıtlı işsiz 20-24 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin % 23,4'ü bu yaş grubundadır. 20-24 yaş grubunu %22,1 ile 25-29 yaş grubu takip etmektedir. Yaş artıkça kayıtlı işsiz sayısı azalmaktadır. 20-34 yaş grubundaki kayıtlı işsizler, Türkiye toplamında olduğu gibi, ildeki toplam işsizlerin beşte üçünü oluşturmaktadır. 15-19 yaş grubundaki işsizlerin toplam işsizler içindeki payı ise Türkiye ortalamasından daha düşüktür. İlde % 3,1 olan 15-19 yaş grubunun payı, Türkiye toplamında % 3,5'tir.

Tablo 13. Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumu Dağılımı, 2012

Eğitim durumu	KIRŞEHİR		TÜRKİYE	
	Kayıtlı İşsiz	**%**	**Kayıtlı İşsiz**	**%**
Okur-yazar	110	1,6	44.975	1,9
Lise altı	3.233	46,6	1.168.975	49,3
Ortaöğretim	2.331	33,6	711.844	30,0
Yüksek okul	1.268	18,3	446.468	18,8
Toplam	6.942	100,0	2.372.262	100,

Kaynak: İŞKUR

Kayıtlı işsizlerin eğitim seviyesine göre; lise mezunlarının payı Türkiye ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir. İlde %33,6 olan bu oran Türkiye genelinde ise %30 olarak yer almaktadır. İlde lise altı eğitimlilerinin kayıtlı işsiz içindeki payı %46,6 ile %49,3 olan Türkiye toplamının altında olup Yüksek okul mezunlarının payı Türkiye ile birbirine çok yakındır.

İşsizlik ödeneği başvurularının en yüksek olduğu yaş gurubu, 30-34 yaş grubu, bunu 35-39 yaş grubu takip etmektedir.

Tablo 14. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012

Yaş grupları	KIRŞEHİR		TÜRKİYE	
	İşsizlik Ödeneği Başvurusu	**%**	**İşsizlik Ödeneği Başvurusu**	**%**
15-19	2	0,3	958	0,3
20-24	35	5,6	25.343	6,9
25-29	122	19,4	80.598	22,0
30-34	146	23,2	91.279	25,0
35-39	127	20,2	69.412	19,0
40-44	104	16,6	53.790	14,7
45-49	67	10,7	32.843	9,0
50-54	16	2,5	8.068	2,2
55-59	8	1,3	2.817	0,8
60-64	1	0,2	429	0,1
65+	0	0,0	182	0,0
Toplam	628	100,0	365.719	100,0

Kaynak:İŞKUR

İşsizlik ödeneğinde çalışma sürelerinin etken olması nedeni ile işsizlik ve işsizlik ödeneği dağılımı arasında bir paralellik "olmaması" beklenmektedir. En yüksek işsizlik oranı 20-24 yaş grubunda iken en yüksek işsizlik ödeneği 30-34 yaş grubundadır. İşsizlik ödeneği alabilmek için son 3 yıl içerisinde 600 gün sigortalı olma şartı nedeniyle 25-44 yaş aralığında başvuru yoğunluğu (%79,4) görülmektedir. 55+ yaş gruplarında ise emeklilik öncelikli olması

nedeniyle işsizlik ödeneği başvurularının neredeyse olmadığı görülmektedir. İlimizde işsizlik ödeneği başvuruları ile Türkiye geneli başvuru oranları genelde paralellik göstermektedir.

Grafik 20. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik ve İşsizlik Ödeneği Oranları, Kırşehir,%,2012

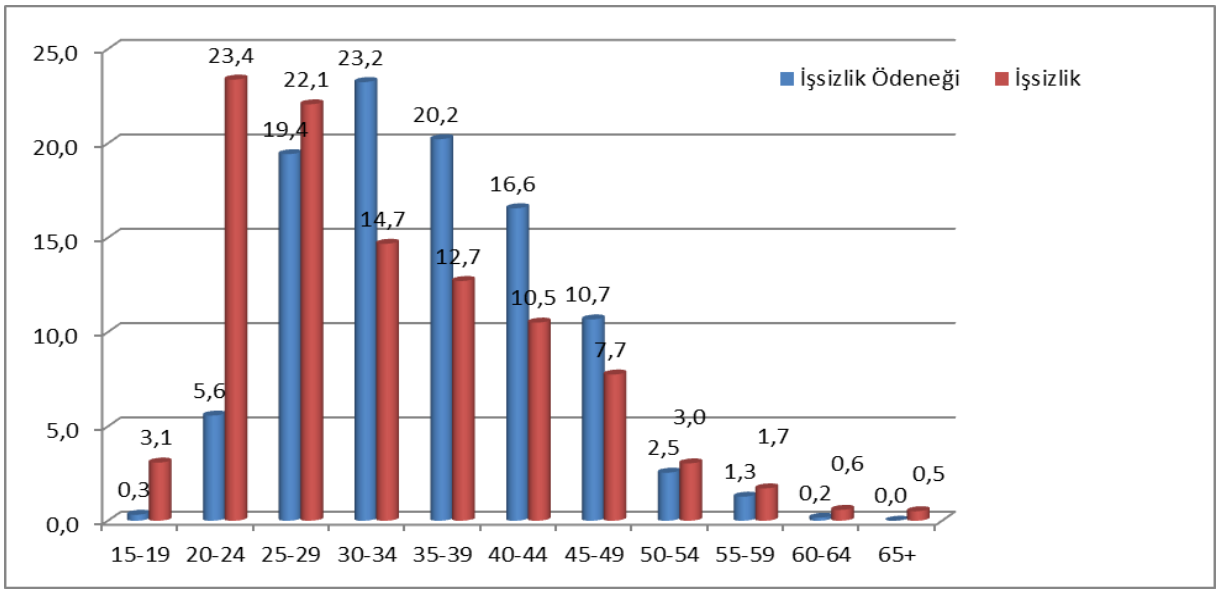

Kaynak:İŞKUR

İlimizde işsizlik ödeneği başvuruları 25-44 yaş aralığında yoğun iken işsizlik durumunun ise 20-29 yaş aralığında yoğun olduğu (% 45,5) görülmektedir. 50 yaş üzerinde ise hem işsizlik ödeneği başvuruları hem de işsizlik durumunun % 3 seviyesinin altında yer aldığı görülmektedir.

Tablo 15. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012

Eğitim durumu	KIRŞEHİR		TÜRKİYE	
	İşsizlik Başvurusu	**%**	**İşsizlik Başvurusu**	**%**
Okur-yazar değil	1	0,2	2.443	0,7
Lise altı	350	55,7	185.896	50,8
Ortaöğretim	211	33,6	114.838	31,4
Yüksek okul	66	10,5	62.542	17,1
Toplam	628	100,0	365.719	100,0

Kaynak: İŞKUR

İşsizlik ödeneği başvurularında, en fazla başvuru% 55,7 ile ilköğretim seviyesindedir. Bunu % 33,6 ile orta öğretim mezunları takip etmektedir. Türkiye genelinde de ilköğretim ve ortaöğretim mezunlarının oranı ilimizle paralellik gösterirken, ilde yüksekokul mezunlarından başvuranların oranı ise % 10,5 iken Türkiye genelinde bu oran % 17,1 olarak yer almaktadır. Ayrıca hem ilde hem de Türkiye genelinde okur-yazar olmayanların oranları ise % 1'in altında görülmektedir.

6,942 kayıtlı işsize karşın ilde 5.565 açık iş mevcuttur. İlde kamunun istihdam yaratma gücü çok azdır. Açık işlerin sadece % 8,9'u kamu sektörüne aittir. Türkiye'de kamu sektöründeki açık işler toplam açık işlerin % 14,1'idir. Özel sektör açık işlerinde Diğer hizmet faaliyetleri sektörü % 31,3 ile ilk sırada yer alırken, bunu imalat sektörü % 24,9 ile takip etmektedir. Türkiye genelinde ise imalat sektörü % 33,9 ile ilk sırada yer alırken bunu Toptan ve perakende ticaret sektörü % 9,5 ile takip etmektedir.

Tablo 16. Açık İşlerin Dağılımı, 2012

Sektörler	Kırşehir		Türkiye	
	Açık İş Sayısı	%	Açık İş Sayısı	%
Bilgi ve iletişim	178	3,2	44.039	4,4
Diğer hizmet faaliyetleri	1.741	31,3	90.243	9,1
Eğitim	81	1,5	38.251	3,9
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	124	2,2	7.329	0,7
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	0,04	11.188	1,1
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0	902	0,1
Hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri; hanehalkları tarafından kendi	0	0	528	0,1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	280	5	85.594	8,6
İmalat	1.383	24,9	336.449	33,9
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	107	1,9	14.071	1,4
İnşaat	167	3	53.393	5,4
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	143	2,6	10.089	1
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	148	2,7	53.282	5,4
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	52	0,9	4.144	0,4
Madencilik ve taş ocakçılığı	30	0,5	8.243	0,8
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	210	3,8	66.264	6,7
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	113	2	15.159	1,5
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	101	1,8	15.916	1,6
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	466	8,4	94.621	9,5
Ulaştırma ve depolama	239	4,3	42.050	4,2
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0	0	49	0
Genel Toplam	**5.565**	100	**991.804**	100

Kaynak: İŞKUR

İlde 2012 yılı itibariyle 4.476 kişi işe yerleştirilmiştir. İlde işe yerleştirme oranı[12] %80,4'dür ve %56,1 olan Türkiye işe yerleştirme oranının çok üzerindedir.

Tablo 17. İşe Yerleştirilenler ve İşe Yerleştirme Oranı, 2012

	Açık iş	**İşe yerleştirilenler**	**İşe yerleştirme oranı %**
KIRŞEHİR	5.565	4.476	80,4
TÜRKİYE	991.804	556.587	56,1

Kaynak: İŞKUR

Kayıtlı işsizlerin % 54'ü erkek, % 46'sı kadınlardan oluşmakta iken işe yerleşenlerin ise %76,2'sini erkekler, %23,8'ini ise kadınlar oluşturmaktadır. İlde kadınların işe yerleştirme oranı Türkiye ortalamasından düşüktür. Türkiye toplamında toplam işe yerleştirilenlerin %29,8'i kadın iken %70,2'si erkektir.

İşe yerleştirilenlerin % 52,4'ü ilköğretim mezunu iken bu oran Türkiye genelinde ise %57,3'tir. İkinci sırada % 34,3 ile ortaöğretim mezunları gelmektedir. İşe yerleştirilenlerin sadece % 9,1'i ön lisans, lisans ve yüksek lisansı da içeren yüksek eğitimlilerdir.

Tablo 18. Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmeler, 2012

Eğitim Düzeyi	Kırşehir	%	Türkiye	%
Okur Yazar Olmayan	10	0,22	2.602	0,47
Okur Yazar	181	4,04	20.965	3,77
İlköğretim	2.344	52,37	318.636	57,25
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	1.533	34,25	159.761	28,70
Önlisans	240	5,36	32.547	5,85
Lisans	165	3,69	21.425	3,85
Yüksek Lisans	2	0,04	644	0,12
Doktora	1	0,02	7	0,00
Genel Toplam	4.476	100,00	556.587	100,00

Kaynak: İŞKUR

2012 yıl sonuna kadar İŞKUR tarafından açılan kurs sayısı 171'dir. Açılan kursların %64'ü istihdam garantili işgücü yetiştirme kursudur. İstihdam garantili kurslara , toplam kurs katılımcıların %19,2'si olan 280 kişi katılmıştır.

[12] İşe yerleştirme oranı: İse yerleştirilen sayısı/ Açık iş sayısı*100

Tablo 19.Düzenlenen Kurs ve Katılımcı Sayısı, 2012

UYGULAMA TÜRÜ	Kırşehir				Türkiye			
	Kurs Sayısı	Kurs Sayısı %	Kursa Katılan	Kursa Katılan %	Kurs Sayısı	Kurs Sayısı %	Kursa Katılan	Kursa Katılan %
GİRİŞİMCİLİK	2	1,2	54	3,7	900	3,3	24.953	5,4
HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	4	2,3	76	5,2	334	1,2	4.483	1,0
İŞ.YET.KURS/ İSTİHDAM GARANTİLİ	11	6,4	280	19,2	4564	16,7	116.451	25,1
İŞ.YET.KURS/GENEL	9	5,3	227	15,5	1576	5,8	34.019	7,3
İŞ.YET.KURS/TYÇP	44	25,7	556	38,1	4936	18,0	186.599	40,2
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI(İEP)	82	48,0	123	8,4	8018	29,3	18.570	4,0
UMEM PROJESİ	7	4,1	99	6,8	2359	8,6	41.054	8,8
UMEM PROJESİ/İEP	12	7,0	46	3,1	3333	12,2	12.503	2,7
GENEL TOPLAM	171	100,0	1.461	100,0	27.351	100,0	464.645	100,0

Kaynak: İŞKUR

Kurslara katılanların Türkiye toplamından birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. İlde kursa katılanların %60,4'ünü erkekler oluştururken Türkiye genelinde bu oran %59,6'dır. Kadınların kursa katılımı ilde %39,6 iken Türkiye genelinde %40,4'tür.

Tablo 20. Kursa Katılanların Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012

	Kırşehir			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Kursa Katılan Sayısı	882	579	1.461	276.901	187.744	464.645
Kursa Katılan Sayısı %	60,4	39,6	100,0	59,6	40,4	100,0

Kaynak: İŞKUR

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu hedef doğrultusunda Kırşehir ilinin işgücü piyasası talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile[13] 2012 yılından başlayarak yılda bir kez olmak üzere periyodik işgücü piyasası talep araştırması yapılması planlanmıştır.

Uygulaması ilk kez 2012 Eylül ve Ekim aylarında yapılan bu araştırma ile Kırşehir ilinde mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimler izlenecektir. 1-9 çalışanı olan mikro ölçekli işyerlerindeki hızlı açılıp kapanma oranları dikkate alınarak, araştırmanın kapsamı Kırşehir ilinin tüm ilçe ve köylerinde bulunan özel sektör, 10 ve daha fazla çalışanı olan yerel birim işyerleri olarak tanımlanmıştır.

10 ve üzeri çalışanı olan işyeri sayısının çok fazla olmaması örnekleme yerine tam sayımın tercih edilmesine yol açmıştır.[14] Araştırmanın çerçevesi Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemidir. İşyeri listeleri her yılın Nisan ayı itibariyle güncelleştirmesine, mikro ölçekli işyerleri kapsam dışında tutulmasına ve alana çıkılmadan önce işyerleri listesi, SGK ve İŞKUR İl Müdürlükleri gibi diğer adres kaynakları ile de kontrol edilmesine rağmen, alanda bazı adreslerin bulunmasında problem ile karşılaşılmıştır. Alan uygulaması sırasında karşılaşılan diğer bir sorun da işyeri faaliyetleri ve işyeri büyüklüklerinde görülen değişikliklerdir. Özellikle 10-49 büyüklüğündeki işyerlerinden bir kısmı 1-9 büyüklükteki işyerlerine kayma göstermiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu[15] kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep edilen eğitim ve beceri düzeyleri, Karşılanma yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük nedeni ,)
- 2012 yılı içerisinde işe giriş-çıkışlar,
- 31 Aralık 2012 ve 30 Haziran 2013 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si[16] kapsama dahil edilmiştir.

---

[13] Araştırma yöntemi için Ek 2'e bakınız

[14] Tam sayımın tercih edilmesinde İŞKUR'un kendi alt yapısını güncellemek istemesi de önemli bir etken olmuştur.

[15] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

[16] Madencilik ve taşocakçılığı; İmalat; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı; İnşaat; Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı; Ulaştırma ve depolama; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri; Bilgi ve iletişim; Finans ve sigorta faaliyetleri; Gayrimenkul faaliyetleri; Mesleki,

Araştırmaya 235 işyeri cevap vermiştir. Bu işyerlerinin 41 tanesinin , TÜİK İşyeri Listesinde 10-49 çalışanı büyüklüğünde olduğu halde, alanda 1-9 çalışanı olan işyerlerine dönüştükleri görülmüştür. Bu durum özellikle kendini imalat sektöründe ve bunu takiben ticaret sektöründe göstermektedir.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektör bazında il tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için tabakalamaya mesleki kırılım dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Araştırma sonuçlarına göre işyerlerinin büyük çoğunluğu toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 23,4'ü ticaret sektöründedir. Bu sektörü % 21,7'i ile imalat ve % 17,9 ile inşaat sektörü takip etmektedir. Üç sektördeki işyerleri, araştırmaya cevap veren işyerlerinin yaklaşık üçte ikisini oluşturmaktadır. Dördüncü sırada % 7,2 pay ile finans ve sigorta faaliyetleri yer almaktadır.

Grafik 21. İşyerlerinin Sektörel Dağılımı,%,2012

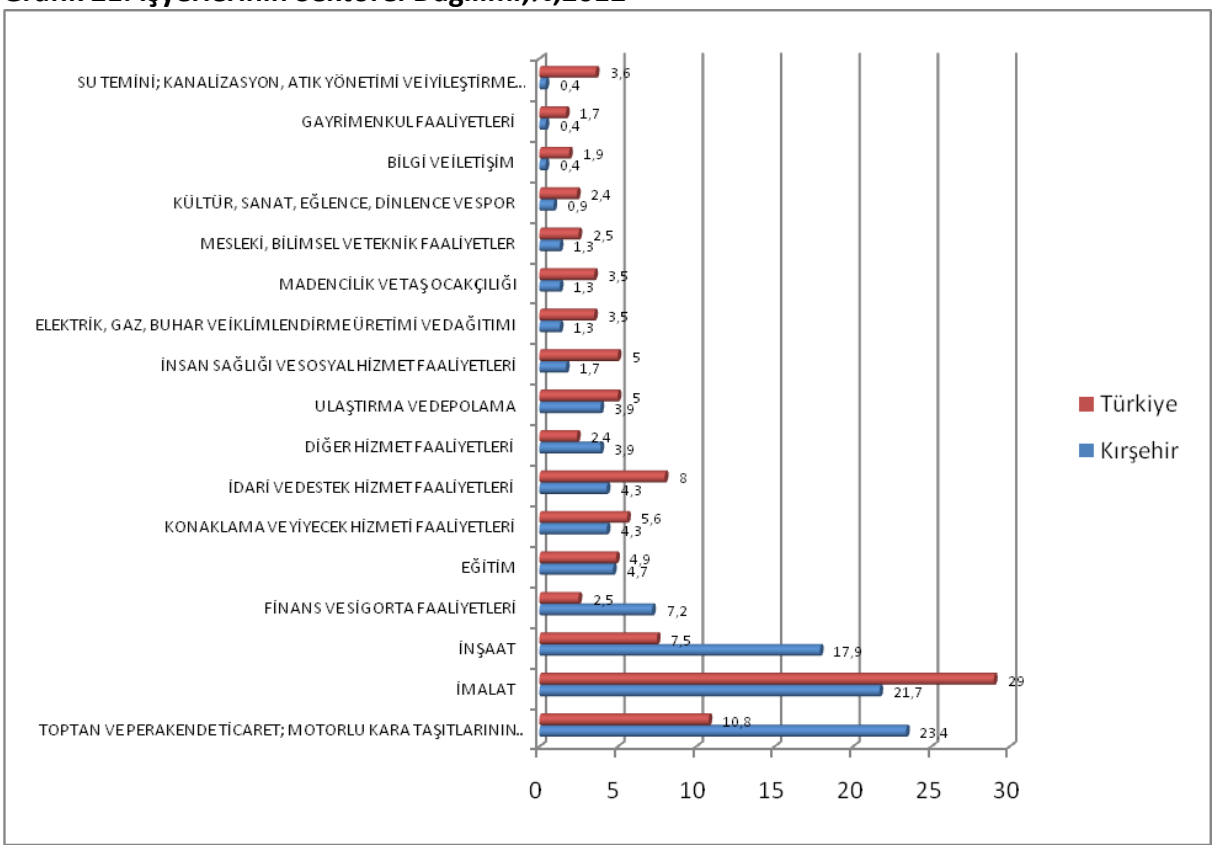

Kaynak: İl İPTA

İlde 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinde sektör sıralaması yer değiştirmektedir. İlk sırada imalat sektörü yer almakta, imalatı, idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü takip

bilimsel ve teknik faaliyetler; İdari ve destek hizmet faaliyetleri; Eğitim; İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri; Kültür,sanat,eğlence,dinlence ve spor; ve Diğer hizmet faaliyetleri.

etmektedir. 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinin % 36,4'ü imalatta, % 18,2'si idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründedir. Bu iki sektörü yine inşaat sektörü takip etmektedir.

Kırşehir'deki işyerleri Türkiye toplam işyerlerinden sadece % 0,2 pay almaktadır. Türkiye içinde en fazla pay alan sektör % 0,33 pay ile toptan ve perakende sektörüdür. Kırşehir'de işyerleri itibariyle ikinci sırada olan finans ve sigorta faaliyetleri sektörünün Türkiye içindeki payı % 0,25'tir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışanların % 65,6'sı imalat, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör Türkiye'de olduğu gibi imalat sektörüdür ama çalışanların sektördeki ağırlığı Türkiye'den çok yüksektir. İmalat sektöründe çalışanlar Türkiye'de toplam çalışanların % 24'ü iken , bu oran ilde % 37,8'e yükselmektedir. Çalışanların sektörel dağılımı ilk sıradan sonra farklılaşmaktadır. Türkiye'de ikinci sırada yer alan idari ve destek hizmetler sektörü ilde dördüncü sıradadır. İmalat sektörünü ilde % 14,2 ile inşaat , % 13,6 toptan ve perakende ticaret ve sektörleri takip etmektedir.

Grafik 22. Sektörlere Göre Çalışların Dağılımı, %, 2012

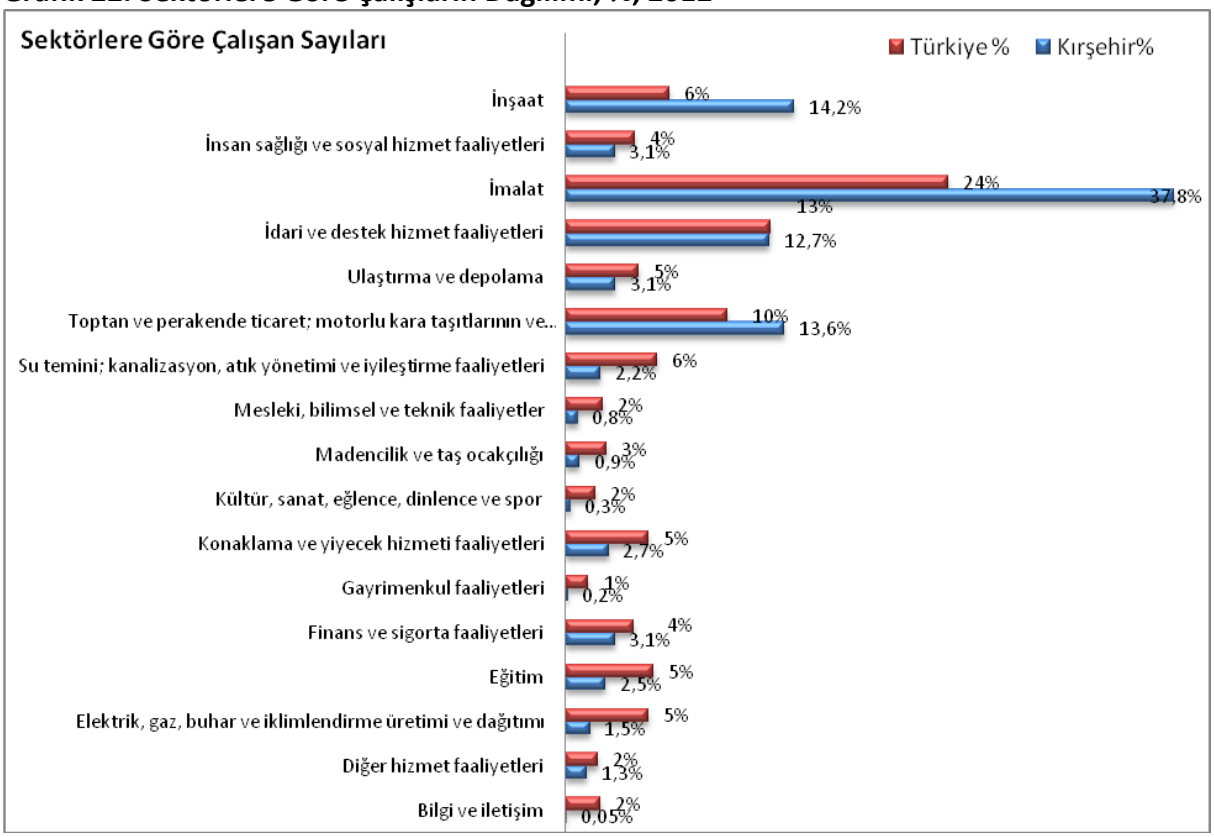

Kaynak: İl İPTA

Çalışanların büyük çoğunluğu erkektir. Çalışanların içinde kadınların payı % 12,3'tür. Türkiye toplamında kadın çalışanların payı ise % 25'tir.

Kadın çalışanların toplam çalışanlar içindeki payı Türkiye ortalamasından düşük olmakla birlikte, kadın çalışanların görece olarak ağırlık kazandıkları sektörler Türkiye ile aynı eğilimi

göstermemektedir. Hem Kırşehir'de hem de Türkiye'de kadınların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları da çok azdır.

Tablo 21 : Sektörlere Göre Çalışan Oranları ,%

SEKTÖR ADI	Erkek Çalışan Oranı (%)	Kadın Çalışan Oranı (%)	Sektördeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı(%)
Bilgi ve iletişim	75,0	25,0	0,05
Diğer hizmet faaliyetleri	84,2	15,8	1,3
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	96,2	3,8	1,5
Eğitim	62,4	37,6	2,5
Finans ve sigorta faaliyetleri	58,6	41,2	3,1
Gayrimenkul faaliyetleri	100,0	0,0	0,2
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	82,4	17,6	2,7
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	84,6	15,4	0,3
Madencilik ve taş ocakçılığı	98,7	1,3	0,9
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	90,8	9,2	0,8
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	99,5	0,5	2,2
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	83,8	16,2	13,6
Ulaştırma ve depolama	88,9	11,1	3,1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	89,9	10,1	12,7
İmalat	93,2	6,8	37,8
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	30,7	69,1	3,1
İnşaat	95,1	4,9	14,2
Toplam	87,7	12,3	100,0

Kaynak: İl İPTA

Örneğin çalışanlarının 2/3'ünden fazlası (% 69,1) kadın olan insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerindeki işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı % 3,1, çalışanlarının % 41,2'sinin kadın olduğu finans ve sigorta faaliyetlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlıkları % 3,1 ve çalışanlarının %37,6'sının kadın olduğu eğitim sektörü işyerlerinin toplam ağırlığı içindeki oranı % 2,5 'tir.

İmalat sektörü Türkiye toplamında olduğu gibi, hem erkeklerde hem de kadınlarda ilk sıradadır. Erkek çalışanların % 40,2'si, kadın çalışanların da % 20,3'i imalat sektöründedir. İkinci hakim sektör inşaatte ise erkek çalışanların % 15,4'ü, kadınların ise % 5,6'sının çalıştığı görülmektedir. Toplam çalışanlara göre üçüncü sırada olan ticarette ise, ise erkek çalışanların % 13'ü, kadınların ise %17,9'u yer almaktadır.

Grafik 23. Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları,%, 2012

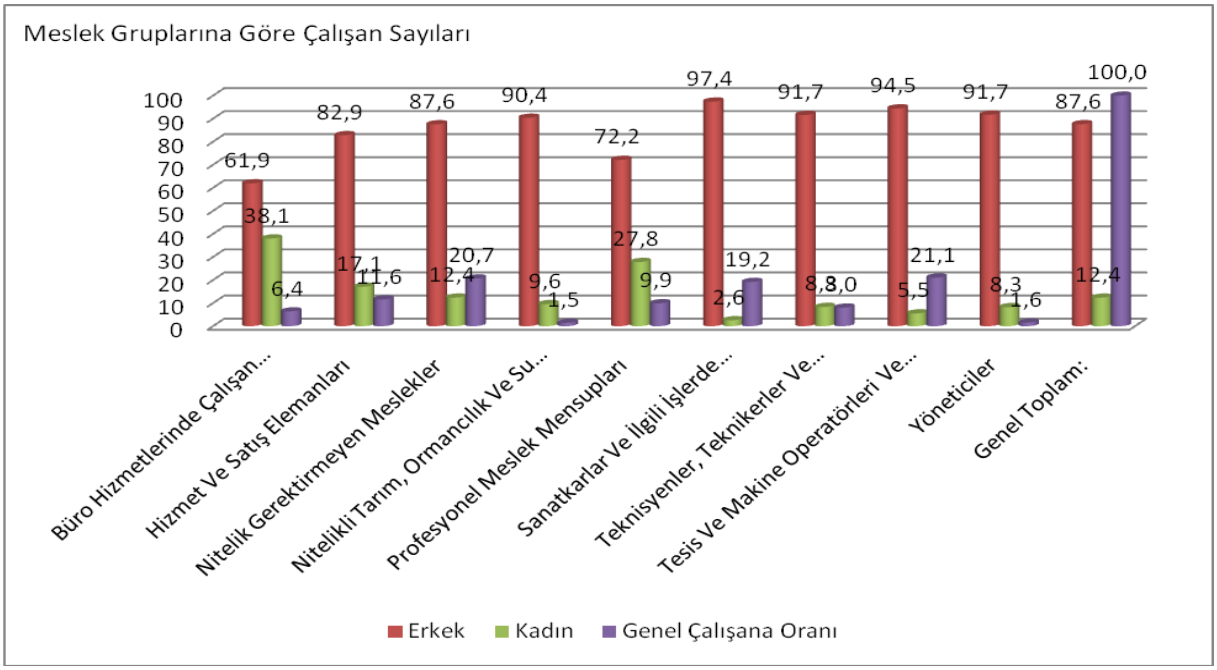

Kaynak: İl İPTA

Çalışanların imalat sektöründe yoğunlaşması mesleki dağılımları etkilemektedir. Çalışanların beşte biri tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ana meslek grubunda[17] çalışmaktadır. İkinci sırada % 20,7 ile nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar, üçüncü sırada ise % 19,2 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar yer almaktadır.

Tablo 22. Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları,%, 2012

Meslek Grupları	Kırşehir			Türkiye		
	Erkek (%)	Kadın (%)	Genel Çalışana Oranı (%)	Erkek (%)	Kadın (%)	Genel Çalışana Oranı (%)
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	61,9	38,1	6,4	9,8	22,2	13,0
Hizmet Ve Satış Elemanları	82,9	17,1	11,6	11,3	8,9	10,7
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	87,6	12,4	20,7	27,1	24,5	26,4
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	90,4	9,6	1,5	0,3	0,1	0,3
Profesyonel Meslek Mensupları	72,2	27,8	9,9	9,8	22,6	13,0
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	97,4	2,6	19,2	13,0	4,6	10,9
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	91,7	8,3	8,0	10,5	7,3	9,7
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	94,5	5,5	21,1	14,8	6,4	12,7
Yöneticiler	91,7	7,5	1,6	3,3	3,2	3,3
Genel Toplam	**87,6**	**12,4**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Kaynak: İl İPTA

[17] Ana meslek grubu: ISCO 2008

İlde ana meslek gruplarının dağılımı Türkiye dağılımından farklılık göstermektedir. İlde ilk sırada tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ana meslek grubunda çalışanlar yer alırken, Türkiye'de ilk sırada nitelik gerektirmeyen meslekler yer almaktadır. Ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı da farklılık göstermektedir.Toplam çalışanların % 12,4'ünü kadınlar teşkil ederken, büro ve hizmet işlerinde çalışanların %38'i kadın, profesyonel meslek gruplarının da %27,8'i kadındır. Buna karşılık yöneticilerin sadece %7,5'i, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarının da %8,3'ü kadındır.

Meslek bazında yapılan inceleme ilde mesleki çeşitliliğin fazla olmadığını göstermektedir.[18] En yüksek çalışanı olan ilk 10 meslekte çalışanlar, toplam çalışanların % 39,7'sini oluşturmaktadır. İlk sırada Beden İşçisi (Genel) yer almaktadır. İlk onda yer alan meslekler sırası ile Beden İşçisi (Temizlik), Dış Lastik Hazırlama İşçisi, Lastik Kalandır Makinesi Operatörü, Güvenlik Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma, Sıvacı, İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle), Soğuk Demirci ve Büro Memuru (Genel) olarak yer almaktadır.

Tablo 23. En fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı ,%

İlk On Meslek (Toplam)	%	İlk On Meslek (Erkek)	%	İlk On Meslek (Kadın)	%
Beden İşçisi (Genel)	10,9	Beden İşçisi (Genel)	12,0	Beden İşçisi (Temizlik)	9,6
Beden İşçisi (Temizlik)	6,3	Dış Lastik Hazırlama İşçisi	6,4	Büro Memuru (Genel)	6,3
Dış Lastik Hazırlama İşçisi	5,6	Beden İşçisi (Temizlik)	5,9	Bankacılık Meslek Elemanı	5,7
Lastik Kalandır Makinesi Operatörü	3,6	Lastik Kalandır Makinesi Operatörü	4,0	Sekreter	3,9
Güvenlik Görevlisi	2,6	Güvenlik Görevlisi	2,8	Kasiyer	3,9
Şoför-Yük Taşıma	2,3	Şoför-Yük Taşıma	2,7	Muhasebeci	3,8
Sıvacı	2,2	Sıvacı	2,5	Aşçı	3,4
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	2,1	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	2,4	Temizlik Görevlisi	3,2
Soğuk Demirci	2,1	Soğuk Demirci	2,4	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	3,0
Büro Memuru (Genel)	2,1	Lastik Üretim Teknisyeni	2,0	Beden İşçisi (Genel)	2,9
TOPLAM	**39,7**	**TOPLAM**	**43,1**	**TOPLAM**	**45,6**

Kaynak: İl İPTA

Kadın ve erkeklerin mesleklere göre dağılımı ve mesleki çeşitliliği cinsiyetler arasında farklıdır. Erkeklerde mesleki yoğunlukta başta yer alan ilk on meslek toplam erkek mesleklerinin % 43,1'ini oluştururken, kadınlarda ise % 45,6'sını oluşturmaktadır.

Kadın çalışanların görece olarak daha etken oldukları meslekler, Beden İşçisi (Temizlik), Büro Memuru (Genel), Bankacılık Meslek Elemanı, Sekreter, Kasiyer, Muhasebeci, Aşçı, Temizlik Görevlisi, Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş ve Beden İşçisi (Genel) olduğu görülmektedir.

[18] Çerçevede mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için tabakalamaya mesleki kırılım dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuş olup genellemeler ihtiyatla karşılanmalıdır.

AÇIK İŞLER

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık[19] iş imalat sanayindedir. Kırşehir ilinde 10'dan fazla çalışanı olan özel sektör işyerlerinde hem işyeri sayısı hem de çalışanlar itibariyle lokomotif sektörler imalat, inşaat ve toptan-perakende ticarettir. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de imalat olmakta ve imalatı ticaret ve inşaat sektörleri takip etmektedir. Açık işlerin % 42,1'i imalat, % 24,7'si ticaret, % 17,8'i ise inşaat sektöründedir.

Bilgi ve iletişim, Eğitim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor; Su Temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörlerinde ise hiç açık iş bulunmamaktadır.

Grafik 24. Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı,%,2012

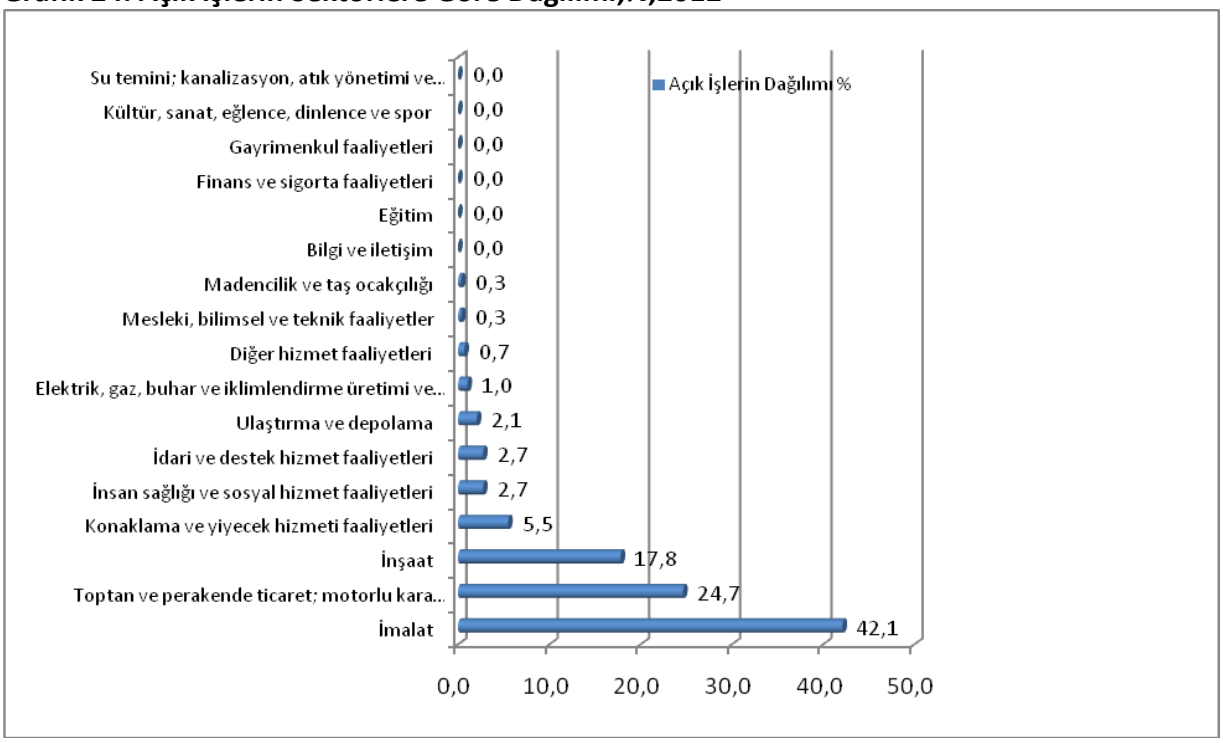

Kaynak: İl İPTA

Anket uygulanan işyerlerinde açık iş oranı[20] %3,33'dür. Açık iş oranı itibariyle önde gelen sektör Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörüdür. Sektördeki açık iş oranı % 6,6'dir.

[19] Açık iş yeni yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak bir pozisyon olarak tanımlanır. İşveren, bu pozisyon için, kurum dışından uygun bir aday bulmak amacıyla aktif olarak adım atmaktadır ve daha fazla adım atmaya da hazırdır; ve bu pozisyonu ya hemen ya da yakın bir gelecekte doldurmayı planlamaktadır. İşgücü talep araştırması kapsamında işyerleri ziyaret edildiğinde mevcut olan açık işler derlenmiştir.

[20] Açık iş oranı (AİO) açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde ifade edilir:
AİO = Açık İşlerin Sayısı / (Mevcut Çalışanların Sayısı + Açık İşlerin Sayısı) * 100.

Grafik 25. Sektörlere Göre Açık İş Oranları,%,2012

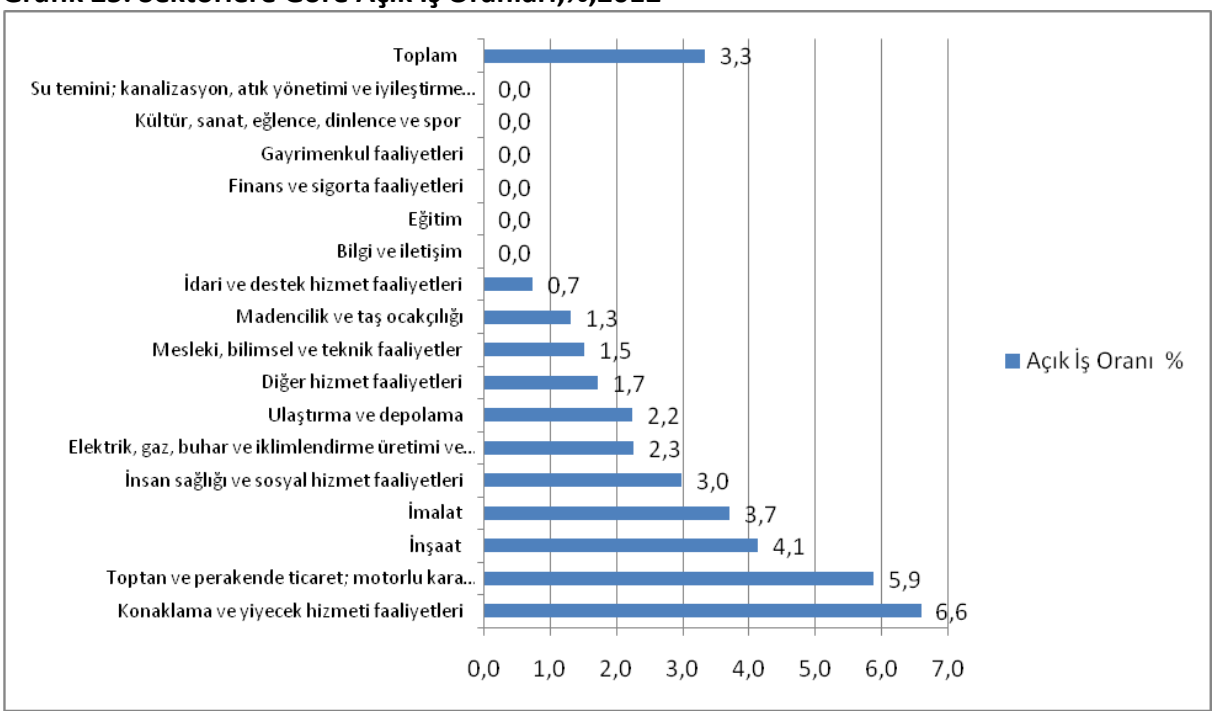

Kaynak: İl İPTA

İlde açık iş oranı % 3,4 olan Türkiye ile parelellik teşkil etmektedir. İlde açık iş oranı itibariyle ilk sırada yer alan Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe Türkiye açık iş oranı % 3,7'dir. İl çalışanlarının en fazla yer aldığı (% 37,8) imalat sektöründe açık iş oranı Türkiye açık iş oranının altında yer almakta iken, toptan ve perakende ticaret sektöründe ise Türkiye açık iş oranının üstünde yer aldığı görülmektedir.

Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu % 32,3 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlardır. Bu ana meslek grubunu % 19,9 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ve % 15,4 ile hizmet ve satış elemanları çalışanları takip etmektedir.

Grafik 26. Ana meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,%, 2012

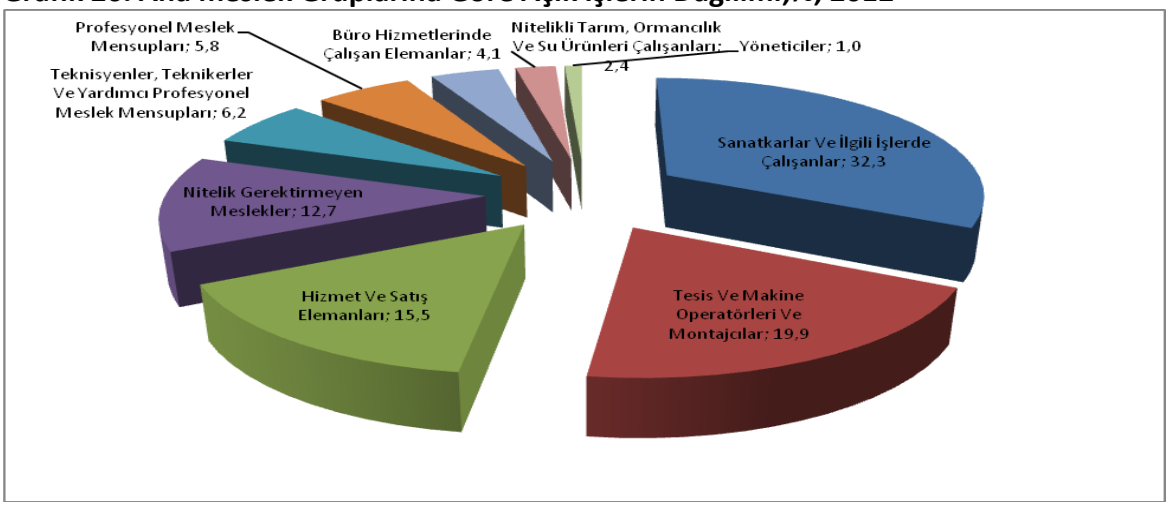

Kaynak: İl İPTA

Ana mesleklere göre açık işlerin dağılımı işyeri büyüklüklerine göre farklılaşmaktadır. Örneğin en fazla ihtiyaç duyulan sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubuna talep 10-49 aralığı çalışanı olan işyerlerindedir. Bu meslek grubuna olan talebin % 76,6'sı bu büyüklükteki işyerlerinden kaynaklanmaktadır. Buna karşılık tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslekler grubuna olan talebin % 65,5'i ise 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerindedir.
Ana meslek grupları itibariyle ilde ve Türkiye'de açık iş oranının en yüksek olduğu ana meslek grubu sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar olarak yer almaktadır. Bu meslek grubunda açık iş oranı Türkiye genelinde % 7,2 iken ilimizde % 5,4'tür.

Grafik 27. Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları,%,2012

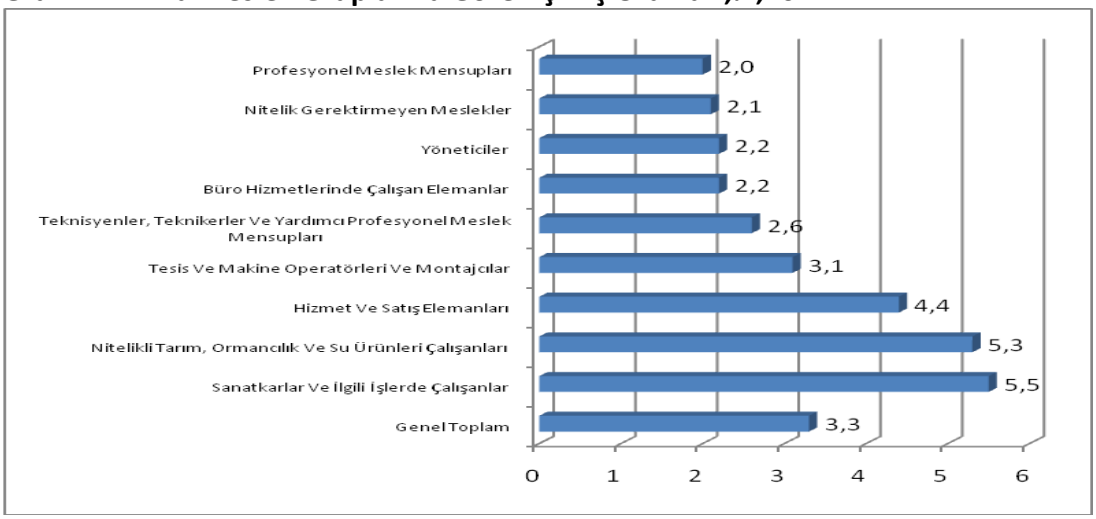

Kaynak:İl İPTA

İlde ikinci sırada % 5,3 ile nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları yer alırken, üçüncü sırada ise hizmet ve satış elemanları % 4,3 ile yer almaktadır. Nitelik gerektirmeyen mesleklerde açık iş oranının % 2 olduğu ise dikkat çekmektedir.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek mobilya döşemecisidir. Açık işlerin % 9,2'sini mobilya döşemecisi oluşturmaktadır. Mobilya döşemecisini Makineci (Dikiş) % 8,5 ile Beden İşçisi (Genel) (% 7,4) takip etmektedir. Açık iş sayısının en yüksek olduğu ilk on meslek toplam açık işlerin % 53'ünü oluşturmaktadır.

Tablo 24. En fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı ,%

Meslek	Açık İş Oranı
Mobilya Döşemecisi	9,2%
Makineci (Dikiş)	8,5%
Beden İşçisi (Genel)	7,4%
Garson (Servis Elemanı)	6,0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	4,9%
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	4,2%
Beden İşçisi (Temizlik)	2,8%
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	2,8%
Elektrik Tesisatçısı-Bina	2,5%
Pişirici (Ekmek)	2,1%
Seyahat Servis Elemanı (Host/hostes/otobüs-Tren)	2,1%
Toplam	53%

Kaynak:İl İPTA

Açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok dikkat çeken husus genelde herhangi bir eğitim düzeyinin istenmemiş olmasıdır. İşverenlerin çoğu talep edilen eğitim düzeyine fark etmez cevabını vermiştir.

Grafik 28.Açık İşler İçin İstenen Eğitim Düzeyleri, %, 2012

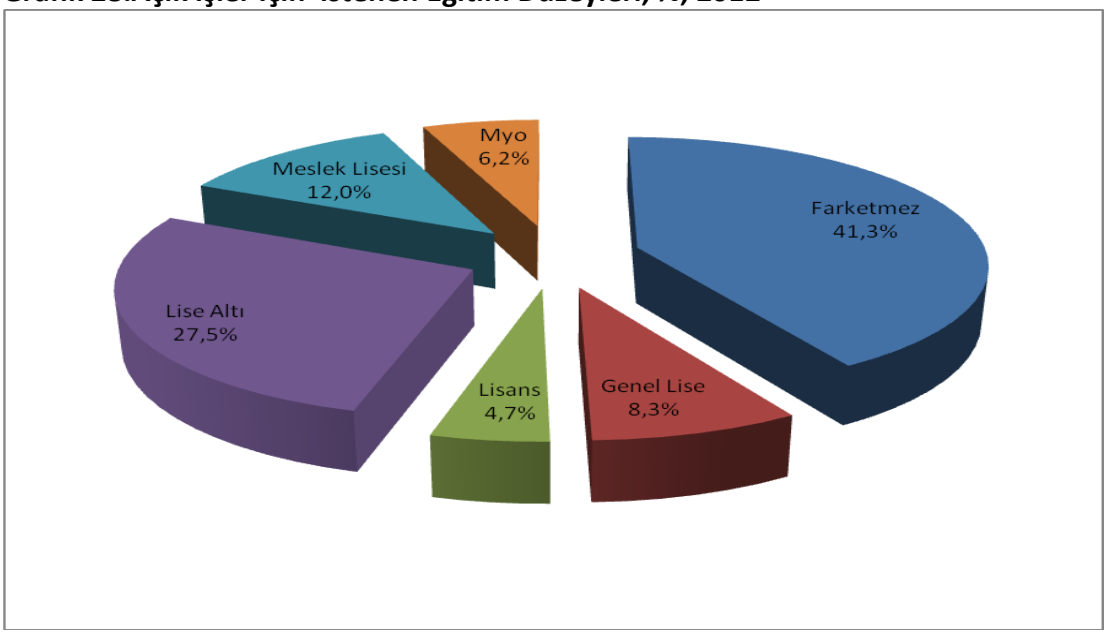

Kaynak:İl İPTA

Bu durum kendini Türkiye sonucunda da göstermektedir. Türkiye sonucunda oran ilden daha düşük olmakla birlikte (% 36) yine ilk sırada eğitim düzeyi farketmez sonucu yer almaktadır. İkinci sırada hem ilde (% 27,5) hem de Türkiye'de (% 27,5) lise altı eğitim gelmektedir.

İlde tüm açık işlerde farketmez ve lise altı eğitim oranı % 68,8'dir. Genel lise % 8,3 iken mesleki eğitim düzeyi ise % 12'dir. Lisans eğitimi % 4,7, MYO % 6,2 oranında talep edilmektedir. Çıraklık eğitimi ve yüksek lisans eğitim seviyelerini talep eden hiç bir işyeri olmamıştır. Türkiye sonucunda da meslek lisesi mezunları MYO mezunlarına tercih edilmektedir.

Açık işlerde ilk iki sıradaki Mobilya Döşemecisi ile Makineci (Dikiş) gibi belirli bir eğitim ve beceri isteyen meslekler olmasına rağmen bu meslekler için de istenen eğitim düzeyinin % 90 farketmez olması dikkat çekicidir. Sadece makineci (Dikiş) az oranda da olsa (% 8) meslek lisesi mezunu istenmiştir.

Beklendiği gibi meslek lisesi ve MYO mezunları az sayıda da olsa daha çok Bilgisayar Teknisyeni, CNC Tezgah Operatörü, Ebe, Elektrik Teknikeri, Fizik Tedavi Teknikeri, Grafik Tasarımcısı, Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), Laboratuvar Teknisyeni (Sağlık), Lastik Teknisyeni, Mobilyacı, Motor Teknikeri, Muhasebeci, Pazarlamacı (Satış Temsilcisi), Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı), Röntgen Teknisyeni (Bilgisayarlı Tomografi (Bt), Sekreter, Soğuk Demirci, Sıhhi Tesisatçı, İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle) gibi mesleklerde yoğunlaşırken, lisans mezunları da diploması olmadan kesinlikle yapılamayacak olan Acil Tıp Uzmanı, Mühendis, Tercüman,Veteriner Hekim, Ziraat Mühendisi, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Öğretmeni mesleklerinde yoğunlaşmıştır. İşverenlerin en çok talep edilen beceri; fiziki güç sahip olmaktır. Bu beceriyi meslekte yeterli bilgiye ve takım çalışmasına uygunluk takip etmektedir.

Grafik 29. Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Düzeyleri, %, 2012

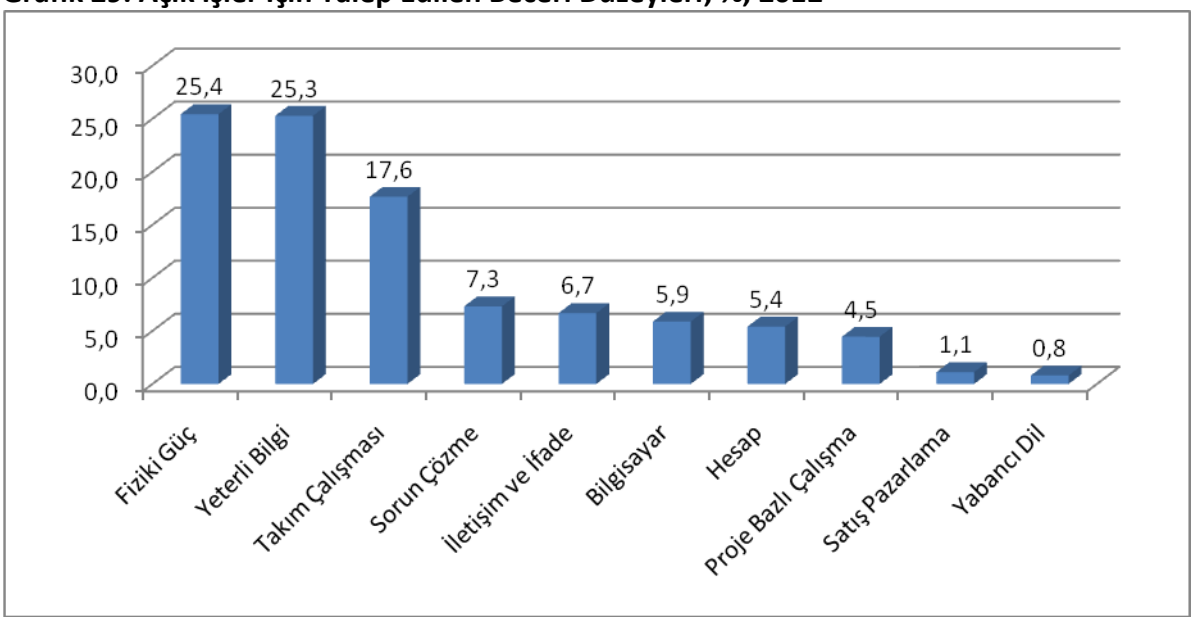

En çok talep edilen ilk beş meslekte istenen becerilerde Mobilya Döşemecisi, Garson (Servis Elemanı), Beden İşçisi mesleklerinde; fiziki güç, Makineci (Dikiş), Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik) mesleklerinde ise yeterli bilgi aranmaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade eder. Talep araştırması kapsamında işverenlere 2012 yılı içerisinde bu durumda oldukları meslekler sorulmuştur. Ankete cevap veren işyerleri içinde en yüksek oranda eleman temininde güçlük çeken sektör Türkiye sonucunda olduğu gibi imalattır. Yalnız ilde imalat sektörü eleman bulmada da Türkiye ile parelellik göstermektedir. İmalat sektöründeki işyerlerinin ilde % 34,1'i eleman temininde güçlük çektiklerini ifade ederlerken bu oran Türkiye'de ise % 34'tür.

İkinci sırada Türkiye ile paralel olarak ile ticaret (% 24) yer almaktadır. İlde üçüncü sırada (% 18) inşaat sektörü yer alırken, Türkiye sonucunda inşaat dördüncü sıradadır. Dördüncü sırada ise konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörü yer almaktadır.

Grafik 30. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı, %, 2012

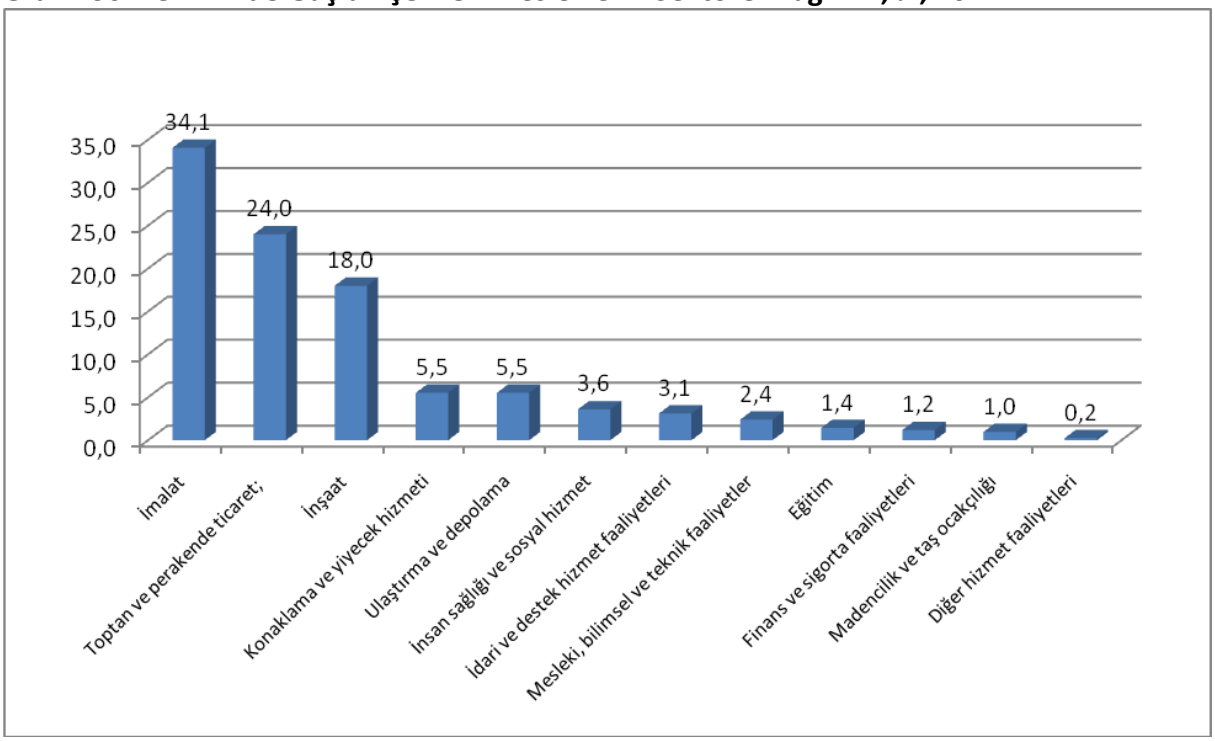

Kaynak:İl İPTA

Temininde en zorluk çekilen meslek makineci (dikiş)'lerdir. Toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin % 5,9'unu dikiş makinecileri oluşturmaktadır. Bu mesleği % 5,6 ile mobilya döşemecisi ve İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle) meslekleri takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fark minimum düzeydedir ve % 3,9 ile Beden İşçisi (Genel), %3,7 ile Beden İşçisi (Temizlik) ve Garson (Servis Elemanı), %2,9 ile Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, %2,7 ile Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), %2,4 ile Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller, Hemşiredir.

Teminde güçlükte işverenlerin büyük çoğunluğu meslekte eleman bulunamamasını belirtmişlerdir. İkinci sırada elemanların yeterli iş tecrübesine sahip olmamaları, üçüncü sırada ise istedikleri beceri ve niteliğe sahip eleman bulamamaları gelmektedir.

Eleman bulunmayan mesleklerin başında makineci (dikiş), inşaat elemanları kalıpçısı (elle), makineci, Mobilya döşemecisi gelmektedir. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmayan meslekler ise makineci (dikiş), mobilya döşemecisi ve Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş yetkilisidir. İstenilen beceri ve niteliğe sahip olunmayan meslekler ise makineci (dikiş), beden işçisi (temizlik) ve Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaştır.

Tablo 25. İstenen Beceri ve Niteliğe Sahip Olunmayan ve Eleman Bulunmayan Meslekler 1, %

Meslek	Eleman Yok	Meslek	Beceriye/niteliğe sahip eleman yok
Makineci (Dikiş)	8,5	Makineci (Dikiş)	13,7
Banka Gişe Yetkilisi	8,1	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	7,8
Beden İşçisi (Temizlik)	7,4	Mobilya Döşemecisi	7,8
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	4,2	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	3,9
Beton Pompa-Püskürtme Operatörü	3,9	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	3,9
Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim	3,5	Beden İşçisi (Genel)	3,3
Boyacı-Bina	3,5	Hemşire	3,3
Beton Santral Operatörü	3,5	Sıvacı	3,3
Diğer Kümes Hayvanları İşçileri	2,8	Soğuk Demirci	3,3
Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	2,5	Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	3,3

Kaynak: İl İPTA

Buna karşın iş tecrübesi istenen meslekler ile elemanın çalışma koşulları, iş ortamını beğenmediği ve önerilen ücretin az bulunduğu meslekler birbirinden farklıdır.

Tablo 26. İstenen Beceri ve Niteliğe Sahip Olunmayan ve Eleman Bulunmayan Meslekler 2, %, (Diğer Nedenler)

Meslek	İş tecrübesine sahip eleman yok	Meslek	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Meslek	Önerilen ücretin az bulunması
Makineci (Dikiş)	13,1	Beden İşçisi (Temizlik)	11,4	Sıvacı	21,4
Beden İşçisi (Temizlik)	12,0	Mobilya Döşemecisi	10,6	Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim	10,7
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	6,6	Banka Gişe Yetkilisi	6,8	Makine Teknikeri	8,9
Beton Pompa-Püskürtme Operatörü	4,9	Kasap	6,1	Diğer Kümes Hayvanları İşçileri	8,9
Boyacı-Bina	4,4	Şarküteri, Bakkal Ve Gıda Pazarları Satış Elemanı	5,3	Hemşire	7,1
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	3,3	Sıvacı	4,5	Kasap	5,4
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	3,3	Boyacı-Bina	3,8	Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerl.İmalat İşçileri	5,4
Beden İşçisi (Genel)	3,3	Beden İşçisi (Genel)	3,8	Duvarcı	5,4
Hemşire	3,3	Makine Teknikeri	3,8	Beden İşçisi (Temizlik)	3,6
Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	3,3	Hemşire	3,0	Mobilyacı	3,6

Kaynak: İl İPTA

2012 YILINDA İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

Araştırmanın uygulandığı tarihe kadar Kırşehir ili 10+ özel yerel birim işyerlerinde alınan eleman sayısı çıkartılan eleman sayısından fazladır. Bilgi ve iletişim[21], madencilik ve taş ocakçılığı, eğitim, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve imalat sektörlerinde net istihdam azalışı vardır. Yani bu beş sektörde çıkışlar girişlerden fazladır.

Net istihdam değişiminde lokomotif olan iki sektör inşaat ve insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleridir. Mevsimsellik göz önünde bulundurulduğunda inşaat sektöründeki hareketlilik olağandır. Net istihdam değişiminin % 10'u inşaat sektöründe, %9,9'u ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründedir.

İl net istihdam artışının sektörel dağılımı Türkiye'den farklıdır. Türkiye sonuçlarında net istihdam artışının en fazla olduğu sektör idari ve destek hizmet faaliyetleridir. İkinci sırada imalat , üçüncü sırada konaklama ve yiyecek faaliyetleri gelmektedir. İlde en fazla net istihdam artışı sağlayan sektör olan inşaat sektörü Türkiye sıralamasında 4. sıradadır.

Grafik 31.Sektörlere Göre NİDO, %, 2012

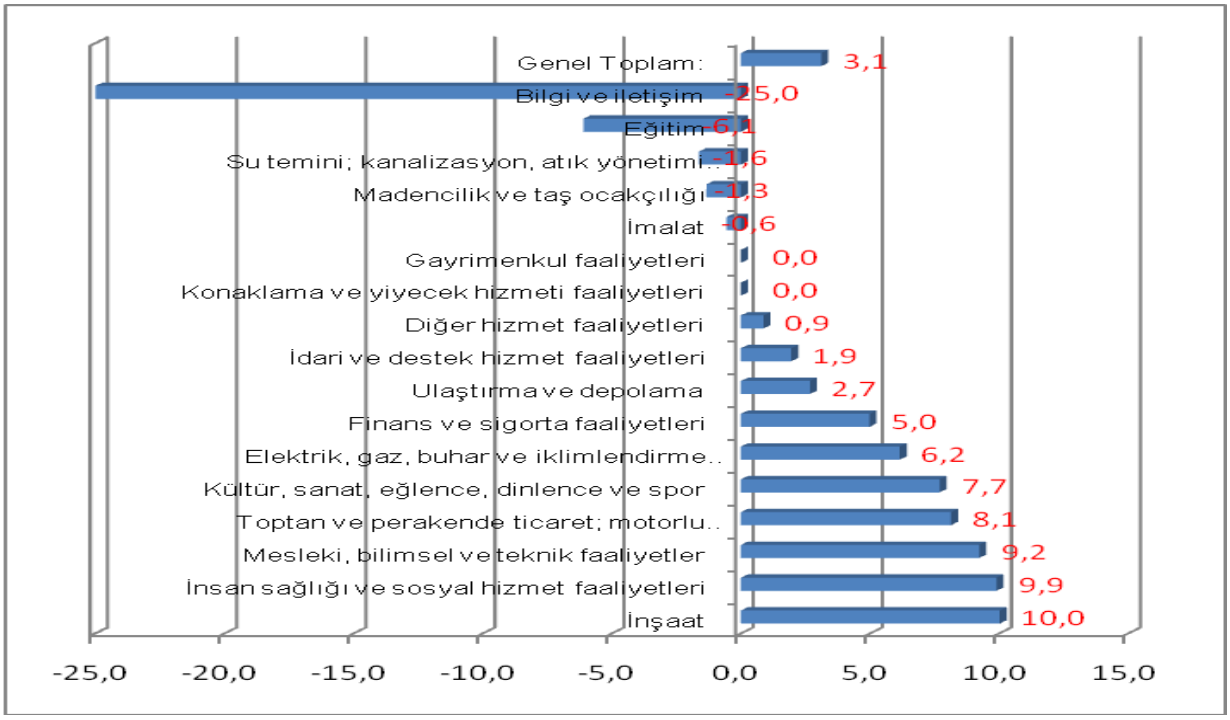

Kaynak: İl İPTA

[21] Bilgi ve iletişim sektöründe çalışan sayısının 4 olması ve 2012 yılı içerisinde 1 kişinin işten çıkarılması Net İstihdam Değişim Oranı (NİDO) -%25 olmasını sağlamıştır.

Net istihdam değişim oranı da Türkiye'den farklıdır. Türkiye'de oranın en yüksek olduğu sektör % 13,7 ile konaklama ve yiyecek hizmet faaliyetlerindedir. Bu sektörü % 11 ile kültür, sanat ve eğlence sektörü; % 10,6 ile idari ve destek hizmet faaliyetleri takip etmektedir. Buna karşın araştırmanın uygulandığı tarih itibariyle ilde net istihdam değişim oranının[22] en yüksek olduğu sektör % 10 ile inşaat sektörü ve % 9,9 ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleridir. İstihdam değişiminde bu sektörü % 9,2 ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyet hizmetleri ve % 8,1 ile toptan ve perakende ticaret sektörü takip etmektedir.

Dikkat çekici bir husus olarak da ilde çalışanların 1/3'ünü bünyesinde bulunduran imalat sektöründe net istihdam değişim oranında -0,6 azalış görülmektedir.

İlde net istihdam değişim oranı % 3,1 ile % 5,7 olan Türkiye net istihdam değişim oranının altındadır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Gelecek istihdam beklentisi kısa (altı aylık) ve orta (bir yıllık) dönemler itibariyle ölçülmek istenmiştir. Gelecek istihdam beklentisinde ilde kısa ve orta dönem itibariyle sektörel dağılımda mevsimsel değişimler kendini göstermektedir. Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle gelecek altı aylık dönemde sektör içerisinde en yüksek istihdam artışı bekleyen işyerleri gayrimenkul faaliyetleri sektöründedir.[23] Mevsimsel etkilerin sektörlerde etkisini göstereceği öngörülmekte olup, işletmelerin istihdam artışı yerine mevcutu muhafaza yolunda oldukları görülmektedir. Bu dönemde 130 kişilik istihdam artışı beklenirken 137 kişilik azalış beklentisi görülmektedir.

Orta vadede yani 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle ilde en fazla istihdam artışı bekleyen sektör inşaat sektörüdür. Mevsimsellik nedeni ile Aralık ayında net istihdam artışı beklemeyen inşaat sektöründe Haziran 2013'te net istihdam artışının % 50,4'ü beklenmektedir. Net istihdam artışının % 18,4'ü imalat sektöründen kaynaklanmaktadır. Toptan ve perakende ticaret toplam artıştan % 10,2'lik pay almaktadır. 30 Haziran 2013 itibariyle net istihdam azalışı bekleyen sektörler ise su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımıdır.

[22] Net İstihdam Değişim Oranı (NİDO) istihdam değişimini açıklar ve net istihdam değişiminin toplam çalışana oranını ifade eder.
[23] Gayrimenkul sektöründe çalışan sayısı 13 olup, 2012 Yılı Aralık sonu istihdam artış beklentisi ise 10'dur.

Tablo 27: Sektörlere göre net istihdam değişim oranı,%

Sektör	2013 Artış	2013 Azalış	2013 Değişim	Artışın Sekt. Dağılımı %	2013%	Çalışan Sayısı
İNŞAAT	215	2	213	50,4	18,6%	1148
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	11	0	11	2,6	18,6%	59
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	11	1	10	2,4	13,5%	74
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	14	0	14	3,3	17,5%	80
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	14	0	14	3,3	6,0%	233
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	56	13	43	10,2	4,4%	968
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	30	0	30	7,1	3,1%	968
İMALAT	113	35	78	18,4	2,6%	2988
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	5	0	5	1,2	2,7%	187
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	8	3	5	1,2	3,3%	153
EĞİTİM	3	0	3	0,7	2,3%	133
BİLGİ VE İLETİŞİM	0	0	0	0,0	0,0%	3
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	0	0	0	0,0	0,0%	96
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0	0	0	0,0	0,0%	13
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0	0	0	0,0	0,0%	22
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	0	1	-1	-0,2	-0,5%	184
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	4	6	-2	-0,5	-1,6%	125
Genel Toplam:	484	61	423	100,0	5,7%	7434

Kaynak:İl İPTA

Araştırma sonuçlarına göre 2012 Aralık ayı itibariyle ilde net istihdam artış beklenti oranı % -0,1 iken, bu oran 2013 Haziran ayı itibariyle artış göstererek % 5,7'ye yükselmiştir. Oran sektörlerin yapısı ve beklentilerine göre çok büyük farklılıklar göstermektedir. Türkiye'de de aynı eğilim kendini göstermekte ve net istihdam beklenti oranı kısa vadede % 1,9 iken, orta vadede artarak 3,7'ye yükselmektedir.

SONUÇ

Kırşehir İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi ilin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir kısmı il değil, İİBS2 bölümlenmesi doğrultusunda Kırşehir, Kırıkkale, Niğde, Nevşehir ve Aksaray illerini kapsayan TR71 bölgesine aittir. Arza yönelik ikinci kısıtlama ise bu verilerin önemli bölümünün 2011 yılına ait olması, bir kısmının ise daha eski tarihlere dayanmasıdır.

Talep boyutunun tespiti için özel bir araştırma düzenlenmesine rağmen bu araştırmanın da kısıtları mevcuttur. En önemli kısıt araştırmanın temelini oluşturan adres listesinden kaynaklanmaktadır. Adres listesi 2012 Nisan ayında güncelleştirilmesine ve araştırma 10+çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmesine rağmen, 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşılmıştır. 10+ işyerlerinden 1-9'a kayma, 10 kişiden az çalışanı olan işyerlerinin de büyüme olasılığının olduğunu ortaya koymaktadır, fakat bu olasılığı ölçebilecek veri seti mevcut değildir.

Diğer bir önemli kısıt ise Türk işgücü piyasasının yapılanmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye'de kayıt dışı çalışma oranı çok yüksektir. Bu durum kendini TR71 bölgesinde de göstermektedir. Bölgede tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı %38,6'dır. Bu oran kadınlarda %33,3'dür. İşverenlerin çalışanlarına yönelik araştırmalarda sadece kayıtlı elemanlarını bildirdiği, kayıt dışı çalışanlarına dair bir bilgi vermedikleri bilinen bir olgudur.

Araştırmanın diğer bir kısıt da işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Bu durum özellikle kendini beden işçiliği mesleğinde yoğun olarak hissettirmektedir. İşverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi olarak bildirmeleridir. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler Sözlükte yer almamaktadır.

Tüm bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkan sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

Kırşehir ili sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 81 il içinde 40. sıradadır. Çalışabilir yaştaki nüfusun eğitim seviyesi Türkiye ortalamasından daha düşüktür. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%54,9) lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okur yazar olmayan nüfusun %86'sı, Nüfusun sadece %22,8'i lise ve dengi okul mezunu, %10,6'sı yüksek eğitimlidir.

Bu yapının işgücü piyasasını derinden etkilemesi kaçınılmazdır. Eğitim oranlarının düşüklüğü işgücü piyasasına girişi zorlaştırmaktadır.

Bölgede istihdam oranı azalırken, işsizlik oranı artmaktadır. İşsizlik oranının yükselmesinde iki etken vardır. Genç nüfus ve kadınlar. 2011 yılı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçlarına göre bölgede işsizlik oranı %12 iken, bu oran genç nüfusta %18'dir. Özellikle genç kadın nüfus işgücü piyasasına girmeye çalışmakta ve işsizlik oranı üzerinde etkili olmaktadır. Bölgede en yüksek işsizlik oranı %18,5ile 20-24 yaş grubundaki kadınlardadır.

Eğitim düzeyi kadınların işgücü piyasasına girişlerini erkeklerden daha fazla etkilemektedir. Yüksek eğitimli kadınlarda %14,1 olan işsizlik oranı erkeklerde sadece %8,4 dür. İlk kez iş arayan kadınların işsizlik süreleri de erkeklerden daha uzundur. Tüm bu göstergeler bölgede kadınlarda eğitimli, ilk kez işgücü piyasasına giren ve uzun süredir işsiz profili varlığını ortaya koymaktadır.

2012 İŞKUR İstatistiklerine göre ilde en yüksek kayıtlı işsiz 20-24 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin % 23,4'ü bu yaş grubundadır. 20-24 yaş grubunu % 22,1 ile 25-29 yaş grubu takip etmektedir. Yaş artıkça kayıtlı işsiz sayısı azalmaktadır. 20-34 yaş grubundaki kayıtlı işsizler, Türkiye toplamında olduğu gibi, ildeki toplam işsizlerin beşte üçünü oluşturmaktadır. 15-19 yaş grubundaki işsizlerin toplam işsizler içindeki payı ise Türkiye ortalamasından daha düşüktür. İlde % 3,1 olan 15-19 yaş grubunun payı, Türkiye toplamında % 3,5'dir.

Kayıtlı işsizlerin eğitim seviyesine göre; lise mezunlarının payı Türkiye ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir. İlde % 33,6 olan bu oran Türkiye genelinde ise %30 olarak yer almaktadır. İlde lise altı eğitimlilerinin kayıtlı işsiz içindeki payı %46,6 ile %49,3 olan Türkiye toplamının altında olup Yüksek okul mezunlarının payı Türkiye ile birbirine çok yakındır.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların sadece % 12,3'i kadındır ve bu oran % 25 olan Türkiye ortalamasının altındadır.

Örneğin çalışanlarının 2/3'ünden fazlası (% 69,1) kadın olan insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerindeki işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı % 3,1 , çalışanlarının % 41,2'sinin kadın olduğu finans ve sigorta faaliyetlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlıkları % 3,1 ve çalışanlarının % 37,6'sı kadın olduğu eğitim sektörü işyerlerinin toplam ağırlığı içindeki oranı % 2,5 'dir.

İmalat sektörü Türkiye toplamında olduğu gibi, hem erkeklerde hem de kadınlarda ilk sıradadır. Erkek çalışanların % 40,2'si, kadın çalışanların da % 20,3'ü imalat sektöründedir. İkinci hakim sektör inşaatta ise erkek çalışanların %15,4'ü, kadınların ise %5,6'sının çalıştığı görülmektedir. Toplam çalışanlara göre üçüncü sırada olan ticarette ise, ise erkek çalışanların %13'ü, kadınların ise %17,9'u yer almaktadır.

Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Kırşehir'de ancak daha yüksek eğitim seviyesine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir.

Erkek ağırlıklı olmasına rağmen kadın çalışanların beşte birini istihdam eden imalat sektörüdür. Bu sektördeki kadın çalışanların meslekleri, belirli bir eğitim düzeyinden ziyade, belirli beceri isteyen mesleklerdir.

Araştırma sonuçlarına göre kadınların yoğun çalıştıkları meslek türleri içerisinde; büro hizmetleri (%38,1), profesyonel meslek mensuplarında (%27,8) ile hizmet ve satış meslekleridir (%17,1).

Meslek bazında yapılan inceleme ilde mesleki çeşitliliğin fazla olmadığını göstermektedir.[24] En yüksek çalışanı olan ilk 10 meslekte çalışanlar, toplam çalışanların % 39,7'sini oluşturmaktadır. İlk sırada Beden İşçisi (Genel) yer almaktadır. İlk onda yer alan meslekler sırası ile Beden İşçisi (Temizlik), Dış Lastik Hazırlama İşçisi, Lastik Kalandır Makinesi Operatörü, Güvenlik Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma, Sıvacı, İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle), Soğuk Demirci ve Büro Memuru (Genel) olarak yer almaktadır.

İlde açık işlerin karşılanma oranı, diğer bir ifade ile işe yerleştirme oranı % 80,4 dür. Kayıtlı işsizlerin % 54'ü erkek, % 46'sı kadınlardan oluşmakta iken işe yerleşenlerin ise % 76,2'sini erkekler, % 23,8'ini ise kadınlar oluşturmaktadır. İlde kadınların işe yerleştirme oranı Türkiye ortalamasından düşüktür. Türkiye toplamında toplam işe yerleştirilenlerin % 29,8'i kadın iken % 70,2'si erkektir.

İşe yerleştirilenlerin % 52,4'ü ilköğretim mezunu iken bu oran Türkiye genelinde ise % 57,3'dür. İkinci sırada % 34,3 ile ortaöğretim mezunları gelmektedir. İşe yerleştirilenlerin sadece % 9,1'i ön lisans, lisans ve yüksek lisansı da içeren yüksek eğitimlilerdir.

2012 yılında İŞKUR tarafından açılan kurs sayısı 171'dir. Açılan kursların % 64,4'ü istihdam garantili işgücü yetiştirme kursudur. İstihdam garantili kurslara , toplam kurs katılımcıların % 19,2'si olan 280 kişi katılmıştır.

Kurslara katılanların Türkiye toplamından birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. İlde kursa katılanların % 60,4'ünü erkekler oluştururken Türkiye genelinde bu oran % 59,6'dır. Kadınların kursa katılımı ilde % 39,6 iken Türkiye genelinde % 40,4'dür.

Hedef istihdamın artırılması ise, istatistikler kadın istihdamını artırmadan bu hedefe ulaşmanın mümkün olmadığını göstermektedir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekliliktir.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Kırşehir ilinde 10+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörün imalat sektörü olması sonucu en fazla açık iş ve temininde güçlük çekilen meslek de imalat sanayindedir.

Buna karşılık açık iş oranları itibariyle önde gelen sektör konaklama ve yiyecek hizmet faaliyetleri sektörüdür. Sektörde açık iş oranı %6,6'dır

En fazla çalışana sahip sektörlerin açık iş oranları da yüksektir. İmalat sektöründe açık iş oranı % 3,7, ticaret sektöründe % 5,9, inşaat sektöründe de % 4,1'dir. Büyük işyerlerindeki açık iş oranı daha yüksektir.

[24] Çerçevede mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için tabakalamaya mesleki kırılım dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuş olup genellemeler ihtiyatla karşılanmalıdır.

Açık iş oranının yüksekliğinin iki anlamı vardır. Ya istihdamda yaşanan yüksek artış, doldurulması gereken işler yaratmaktadır; ya da yüksek bir eleman devri nedeniyle yüksek açık iş yaşanmaktadır.

Elimizde şu aşamada ilde istihdam artışını gösterecek bir veri yoktur. Bu veri ancak gelecek yıl mevcut olacaktır. 10+ işyerlerinde tam sayımın uygulanması, gelecek yıl kapsanacak bir çok işyerinin bu yıl ile aynı olmasına yol açacak ve hem gruplandırılmış veriler hem de işyeri bazında açık iş oranı ve sebebi bulunabilecektir.

Ana meslek grupları itibariyle en yüksek açık iş oranının olduğu grup, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar grubudur. İkinci sırada tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, üçüncü sırada hizmet ve satış elemanları meslek grubu yer almaktadır. Açık iş oranı yüksek mesleklerin büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek mümkündür.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek mobilya döşemecidir. Bunu, makineci (dikiş) ve beden işçisi (genel) takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslek; dikiş makinecilerdir. Bu mesleği mobilya döşemeci takip etmektedir.

İlde açık işlerde işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri “fark etmez” cevabı dikkat çekicidir. Açık işlerde ilk iki sıradaki meslekler mobilya döşemeci ile makineci (dikiş) gibi belirli bir eğitim ve beceri isteyen meslekler olmasına rağmen bu meslekler için de istenen eğitim düzeyi sorusuna verilen cevap “fark etmez“ olmuştur. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarını istemeleri etkendir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri beceri ve niteliğe sahip eleman bulamadıklarını belirtmişlerdir. İkinci sırada elemanların yeterli iş tecrübesine sahip olmamaları, üçüncü sırada meslekte eleman bulunamaması gelmektedir. İstenilen beceri ve niteliğe sahip olunmayan mesleklerin başında yine makineci ve mobilya döşemeci gelmektedir.

Sadece ilk iki meslekte değil, ilk onda yer alan açık işlerle temininde güçlük çekilen meslekler arasında da büyük bir paralellik vardır. Aynı paralellik istenilen beceri ve niteliğe sahip olunmayan mesleklerde de görülmektedir. Becerilerin geliştirilerek işverenlerin istekleri doğrultusunda açık işlerin karşılanması bu mesleklere ve yukarıda belirtilen meslek gruplarına yönelik eğitim programlarını öncelikli hale getirmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre işletmelerin gelecek beklentileri olumludur. Kısa dönemde (altı ay) işletmeler mevcudu muhafaza ederken , orta dönem (on iki ay) itibariyle en çok net istihdam artışı beklenen sektör inşaat, ikinci sırada ise imalattır.

Sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli ara kademe insan gücünün yetiştirilmesi, ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanması amacıyla; dar meslek alanları yerine geniş tabanlı sektörel eğitimin verildiği, modüler yapıyla esneklik özelliğine sahip ve çalışma yaşamının ihtiyaçlarına cevap verebilen bir mesleki ve teknik eğitim sistemi hedeflenmelidir.

Verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli olması, işletmelerin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması ve istihdam garantili olması gerekir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlardan işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

İlde dikkat çeken diğer bir husus da özellikle de bazı sektörlerde görülen yüksek işe giriş ve çıkışlardır. Bu yüksek devinim ilde yüksek bir kayıtdışı istihdamın olduğuna dair kanaat oluşturmaktadır. Hem kayıtdışılığın önlenmesinde hem de devinimin işletme ve ekonomide sebep olduğu üretim kayıplarının, elemanları tekrar eğitme maliyetlerinin azaltılmasında da İŞKUR'a görev düşmektedir; işletmelerin eleman alımlarında İŞKUR'u daha fazla kullanmaları için oluşturulmuş olan teşvik sistemlerini işverenlere daha etkili yollarla anlatmak ve işe yerleştirilen elemanların takibini daha etkin yapmak.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

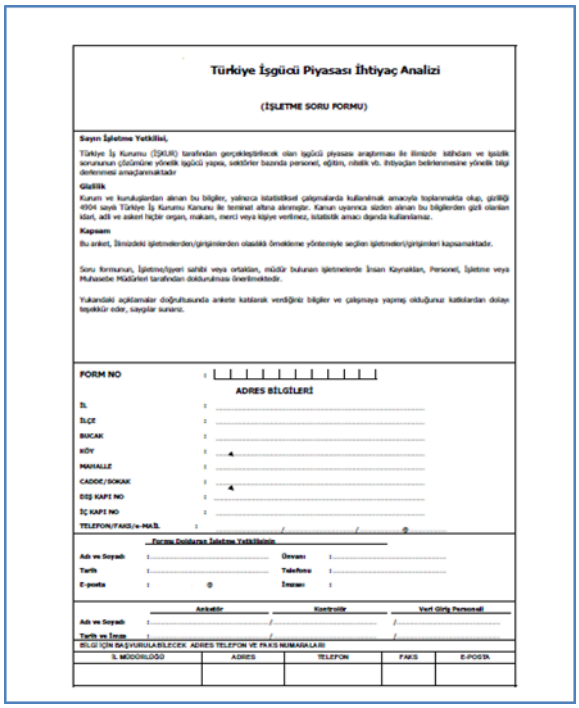

Türkiye İşgücü Piyasası İhtiyaç Analizi

(İŞLETME SORU FORMU)

Sayın İşletme Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan İşgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik İşgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. İhtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır

Gizlilik

Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sözden alınan bu bilgilerden gizli olanları idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilmez, İstatistik amacı dışında kullanılamaz.

Kapsam

Bu anket, İlimizdeki İşletmelerden/girişimlerden olasılıklı örnekleme yöntemiyle seçilen İşletmeleri/girişimleri kapsamaktadır.

Soru formunun, İşletme/İşyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan İşletmelerde İnsan Kaynakları, Personel, İşletme veya Muhasebe Müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda ankete katılarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

FORM NO : | | | | | | | | | | | |

ADRES BİLGİLERİ

İL :
İLÇE :
BUCAK :
KÖY :
MAHALLE :
CADDE/SOKAK :
DIŞ KAPI NO :
İÇ KAPI NO :
TELEFON/FAKS/e-MAİL : / /

Formu Dolduran İşletme Yetkilisinin

Ad ve Soyadı : Ünvanı :
Tarih : Telefonu :
E-posta : @ İmzası :

	Anketör	Kontrolör	Veri Giriş Personeli
Ad ve Soyadı			
Tarih ve İmza	/	/	/

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA

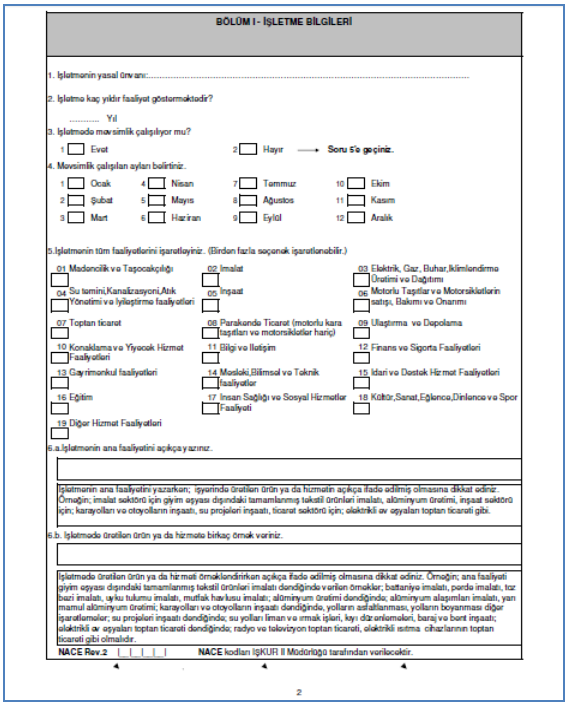

BÖLÜM I - İŞLETME BİLGİLERİ

1. İşletmenin yasal ünvanı:.....

2. İşletme kaç yıldır faaliyet göstermektedir?
..... Yıl

3. İşletmede mevsimlik çalışıyor mu?
1 ☐ Evet 2 ☐ Hayır ⟶ Soru 5'e geçiniz.

4. Mevsimlik çalışılan ayları belirtiniz.
1 ☐ Ocak 4 ☐ Nisan 7 ☐ Temmuz 10 ☐ Ekim
2 ☐ Şubat 5 ☐ Mayıs 8 ☐ Ağustos 11 ☐ Kasım
3 ☐ Mart 6 ☐ Haziran 9 ☐ Eylül 12 ☐ Aralık

5.İşletmenin tüm faaliyetlerini işaretleyiniz. (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

01 Madencilik ve Taşocakçılığı ☐ 02 İmalat ☐ 03 Elektrik, Gaz, Buhar,İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ☐
04 Su temini,Kanalizasyon,Atık Yönetimi ve İyileştirme faaliyetleri ☐ 05 İnşaat ☐ 06 Motorlu Taşıtlar ve Motorsikletlerin satışı, Bakımı ve Onarımı ☐
07 Toptan ticaret ☐ 08 Perakende Ticaret (motorlu kara taşıtları ve motorsikletler hariç) ☐ 09 Ulaştırma ve Depolama ☐
10 Konaklama ve Yiyecek Hizmet Faaliyetleri ☐ 11 Bilgi ve İletişim ☐ 12 Finans ve Sigorta Faaliyetleri ☐
13 Gayrimenkul faaliyetleri ☐ 14 Mesleki,Bilimsel ve Teknik faaliyetler ☐ 15 İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ☐
16 Eğitim ☐ 17 İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler Faaliyeti ☐ 18 Kültür,Sanat,Eğlence,Dinlence ve Spor ☐
19 Diğer Hizmet Faaliyetleri ☐

6.a.İşletmenin ana faaliyetini açıkça yazınız.

İşletmenin ana faaliyetini yazarken; işyerinde üretilen ürün ya da hizmetin açıkça ifade edilmiş olmasına dikkat ediniz. Örneğin; imalat sektörü için giyim eşyası dışındaki tamamlanmış tekstil ürünleri imalatı dendiğinde verilen örnekler; battaniye imalatı, perde imalatı, tıraz bezi imalatı, ıpku tulumu imalatı, muflak hav'ası imalatı; alüminyum üretimi dendiğinde; alüminyum alaşımları imalatı, yarı mamul alüminyum üretimi; karayolları ve otoyolların inşaatı dendiğinde, yolların asfaltlanması, yolların boyanması diğer işaretlemeler; su projeleri inşaatı dendiğinde; su yolları liman ve ırmak işleri, kıyı düzenlemeleri, baraj ve bent inşaatı; elektrikli ev eşyaları toptan ticareti dendiğinde; radyo ve televizyon toptan ticareti, elektrikli ısıtma cihazlarının toptan ticareti gibi olmalıdır.

NACE Rev.2 |_|_|_|_| NACE kodları İŞKUR İl Müdürlüğü tarafından verilecektir.

2

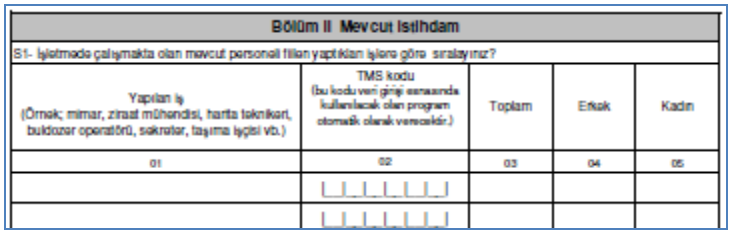

Bölüm II Mevcut İstihdam

S1- İşletmede çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	TMS kodu (bu kodu veri girişi esnasında kullanılacak olan program otomatik olarak verecektir.)	Toplam	Erkek	Kadın
01	02	03	04	05
	|_|_|_|_|_|_|_|			
	|_|_|_|_|_|_|_|			

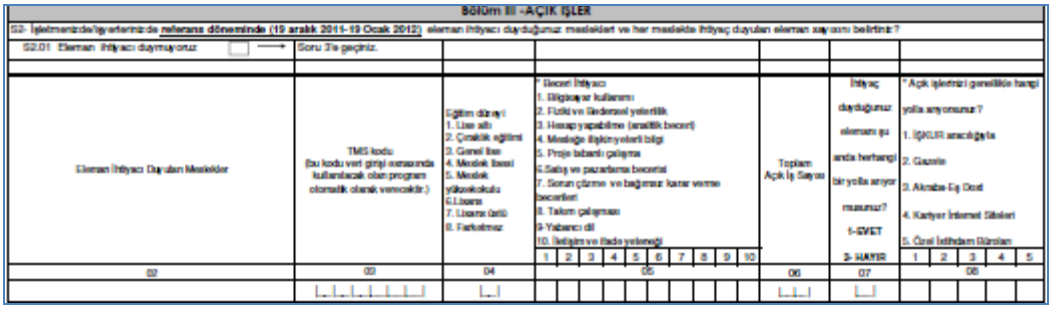

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S2- İşletmenizde/İşyerlerinizde referansa döneminde (19 aralık 2011-19 Ocak 2012) eleman İhtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte İhtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S2.01 Eleman İhtiyacı duymuyoruz ☐ ⟶ Soru 3'e geçiniz.

Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	TMS kodu (bu kodu veri girişi esnasında kullanılacak olan program otomatik olarak verecektir.)	Eğitim düzeyi	* Beceri İhtiyacı	Toplam Açık İş Sayısı	İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda herhangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2- HAYIR	* Açık İşlerinizi genellikle hangi yolla arıyorsunuz? 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete 3. Akraba-Eş Dost 4. Kariyer İnternet Siteleri 5. Özel İstihdam Bürosları
		1. Lise altı 2. Çıraklık eğitimi 3. Genel lise 4. Meslek lisesi 5. Meslek yüksekokulu 6.Lisans 7. Lisans üstü 8. Farketmez	1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve fonksiyonel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (aritmetik beceri) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje bazında çalışma 6.Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği			
			1 2 3 4 5 6 7 8 9 10			1 2 3 4 5
02	03	04	05	06	07	08
	|_|_|_|_|_|_|_|	|_|		|_|_|_|	|_|	

BÖLÜM IV. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S4. Geçen 12 aylık sürede (2011 yılı içerisinde) eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S4.01 Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → Soru 5'e geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	TMS kodu (bu kodu veri girişi esnasında kullanılacak olan program otomatik olarak verecektir.)	Temininde güçlük çelilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşılıdınız mı? 1-EVET 2- HAYIR 3-KISMEN	* Temininde Güçlük Çekilme Nedeni 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Meslekî becerî yeterliliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması				
02	03	04	05	06				
	|_|_|_|_|_|_|	|_|_|	|_|					

BÖLÜM V. SON 12 AY İÇİNDE İŞE GİRİŞ ÇIKIŞLAR

S5- Son 12 ay içerisinde (2011 yılı içerisinde) İşletmenizde/İşyerlerinizde eleman alımı yapıldı ise aşağıdaki tabloyu meslekler aynımında doldurunuz?

S5.01 Son 12 ayda İşyerlerine eleman alımı yapılmadı. ☐ → Soru 6'ya geçiniz.

Eleman Alınan Meslekler	TMS kodu (bu kodu veri girişi esnasında kullanılacak olan program otomatik olarak verecektir.)	Alınan Eleman Sayısı
02	03	04
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_

S6- Son 12 ay içerisinde (2011 yılı içerisinde) İşletmenizde/İşyerlerinizden eleman **çıktı / çıkarıldı** ise aşağıdaki tabloyu meslekler aynımında doldurunuz?

S.6.01 Son 12 ayda İşyerlerinden eleman çıkmadı / çıkarılmadı. ☐ → Soru 7'ye geçiniz.

Eleman Çıkan / Çıkarılan Meslekler	TMS kodu (bu kodu veri girişi esnasında kullanılacak olan program otomatik olarak verecektir.)	Çıkan / Çıkarılan Eleman Sayısı	Çıkma / Çıkarılma Nedeni* 1. Ekonomik/Mali 2. Geçici/Mevsimlik Çalışma 3. Çalışma Ahlak ve Disiplinine Uyumsuzluk 4. İşyeri Faaliyet Değişikliği 5. Çalışanın Kendi İstegi 6.Çalışanın Meslekî Becerî Eksikliği 7. İlgili Meslekte Elemana İhtiyaç Kalmaması 8.Diğer
02	03	04	05 (1 2 3 4 5 6 7 8)
	|_|_|_|_|_|_|	|_|_|	
	|_|_|_|_|_|_|	|_|_|	

BÖLÜM VI. 12 AY SONRASINDA ÇALIŞAN SAYISINDA ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

S7- 12 ay sonra (2012 yılı sonunda) İşletmenizde/İşyerlerinizde çalışan sayısında **artış olacağını** düşündüğünüz meslekleri ve bu meslekleri meydana gelecek sayısal değişimi belirtiniz?

S.7.1 12 ay sonra **artış olacağını** düşünmüyorum. ☐ → Soru 8'e geçiniz.

12 ay sonrasında İşyerlerinizde çalışan sayısında önemli artış olacağını düşündüğünüz meslekler	TMS kodu (bu kodu veri girişi esnasında kullanılacak olan program otomatik olarak verecektir.)	Bu meslek grubunda olmasını beklediğiniz sayısal artışı belirtiniz.
02	03	04
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_

S8- 12 ay sonrasında (2012 yılı sonunda) İşletmenizde/İşyerlerinizde çalışan sayısında **azalış olacağını** düşündüğünüz meslekleri ve bu meslekleri meydana gelecek sayısal değişimi belirtiniz.

S8.1. 12 ay sonra **azalış olacağını** düşünmüyorum. ☐ BİTMİŞTİR.

12 ay sonrasında İşyerlerinizde çalışan sayısında önemli azalış olacağını düşündüğünüz meslekler	TMS kodu (bu kodu veri girişi esnasında kullanılacak olan program otomatik olarak verecektir.)	Bu meslek grubunda olmasını beklediğiniz sayısal azalışı belirtiniz.
02	03	04
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_

Ek 2- Araştırma Yöntemi

İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dahilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 64 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir. Geri kalan 66 ilde ise 10+işyerlerinde tam sayım uygulanmıştır. Kırşehir ili de tam sayım uygulanan illerden bir tanesidir.

Amaç: Talep araştırmasının amacı işsizliğin indirgenmesi ve iller bazında sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin talep boyutunu tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Coğrafi kapsam: Tüm ilçe ve köyleri de kapsayacak şekilde tüm Kırşehir ilidir.

Birim: Kırşehir ilindeki 10 ve daha fazla kişi çalışanı olan yerel birim işyerleridir.

Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

Çerçeve: TÜİK'in 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi işyerleri listesini oluşturmuştur. Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

Sektörel kapsam: İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si kapsama dahil edilmiştir.

B	*Madencilik ve Taşocakçılığı*
C	*İmalat*
D	*Elektrik,gaz,buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı*
E	*Su temini,Kanalizasyon,Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri*
F	*İnşaat*
G	*Toptan ve Perakende Ticaret, Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı*
H	*Ulaştırma ve Depolama*
I	*Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri*
J	*Bilgi ve İletişim*
K	*Finans ve Sigorta Faaliyetleri*
L	*Gayrimenkul Faaliyetleri*
M	*Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler*
N	*İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri*
P	*Eğitim*
Q	*İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri*
R	*Kültür,Sanat,Eğlence,Dinlence ve Spor*
S	*Diğer Hizmet Faaliyetleri*

Kapsanmayan sektörler

A	*Tarım,Ormancılık,Balıkçılık*
O	*Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik*
T	*Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi*
U	*Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri*

Meslek sınıflaması: Mesleklerin tespitinde kullanılan sınıflama ISCO 2008'in Türkiye uyarlaması olan Türk Meslekler Sözlüğüdür.

Veri derleme yöntemi: Kırşehir ili talep araştırması alan uygulaması yüz yüze görüşme yöntemi ile 10 Eylül– 31 Ekim 2012 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Cevapsızlık düzeltmesi: Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi
R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2a- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı	Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585	Adana	1.677
Manisa	1.582	Ankara	1.982
Tekirdağ	1.545	Antalya	1.745
Hatay	1.416	Bursa	1.838
Aydın	1.370	Denizli	1.507
Şanlıurfa	1.342	Diyarbakır	1.422
Kahramanmaraş	1.327	Gaziantep	1.472
Eskişehir	1.282	İstanbul	2.132
Sakarya	1.250	İzmir	1.881
Malatya	1.070	Kayseri	1.440
Afyonkarahisar	995	Kocaeli	1.737
Elazığ	974	Konya	1.658
Ordu	962	Mersin	1.572
Kütahya	890	Muğla	1.478
Erzurum	856	Trabzon	1.393
Van	850	**Örneklem Toplam**	**24.934**
Zonguldak	832		
Sivas	804	Tokat (Pilot İl)	704
Çorum	802	Samsun (Pilot İl)	1387
Çanakkale	753		
Düzce	736	**Araştırmada Seçilen Toplam İşyeri**	**65.723**
Uşak	691		
Giresun	687		
Mardin	677		
Osmaniye	671		
Adıyaman	644		
Batman	641		
Rize	607		
Aksaray	602		
Nevşehir	559		
Edirne	517		
Isparta	505		
Kırklareli	485		
Kastamonu	481		
Yozgat	475		
Amasya	445		
Niğde	423		
Bolu	406		
Karaman	393		
Yalova	386		
Burdur	364		
Şırnak	345		
Bartın	303		
Karabük	299		
Bilecik	291		
Bingöl	281		
Sinop	280		
Erzincan	278		
Kırşehir	260		
Artvin	244		
Kırıkkale	240		
Siirt	233		
Bitlis	216		
Ağrı	213		
Çankırı	212		
Muş	192		
Kars	177		
Iğdır	162		
Gümüşhane	127		
Kilis	119		
Hakkari	117		
Tunceli	93		
Bayburt	77		
Ardahan	57		
Tamsayım Toplamı	**38.698**		

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

***İstihdam Politikası*: Genel** olarak, ekonomide mevcut istihdam düzeyinin korunması ve artırılması ve artırılması için hedefler belirlenmesidir.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri pazardır.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

***İşgücü Piyasası Analizi*: Belirli** bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dahil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dahil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı: İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz , ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

İşgücüne Katılım Oranı = $\frac{\text{İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz)}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}}$ x 100

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dahil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dahil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = $\frac{\text{Toplam istihdam}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}}$ x 100

Yüksek istihdama katılım oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam , eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslar arası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi

esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 ve 6 basamaklı meslekler yer almaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = $\frac{Kayıtdışı\ istihdam}{Toplam\ istihdam}$ x 100

İşsiz: İşsiz çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = $\frac{İşsiz}{İşgücü\ arzı\ (istihdam + işsiz)}$ x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresin uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı

- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücü dışı (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler, çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor:* Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücü Dışı Nüfus Oranı = $\frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus-(İstihdam+İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgiler

Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemi. (İŞKUR)

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır.

Açık İş Oranı: Açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde hesaplanır.

Açık İş Oranı = $\frac{\text{Açık işlerin sayısı}}{\text{Açık işlerin sayısı} + \text{Çalışanların sayısı}}$ x 100

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesi (İŞKUR)

İşe Yerleştirme: Bir işyerinde bir kişinin açık olan işe atanmasıdır. (EUROSTAT)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. Beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) işsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

İşe Yerleştirme Oranı: Açık işlere yerleştirilen kişi sayısını ifade eder ve şu şekilde hesaplanır.

İşe Yerleştirme Oranı = $\frac{\text{İşe yerleştirilen sayısı}}{\text{Açık iş sayısı}}$ x 100

Net İstihdam Değişim Oranı: İstihdam değişimini açıklar ve şu şekilde hesaplanır.

Net İstihdam Değişim Oranı = $\frac{\text{Alınan eleman sayısı} - \text{Çıkartılan eleman sayısı}}{\text{Toplam çalışan sayısı}}$ x 100

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}}$ x 100

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Ek 4- Ek Tablolar

Ek 4- a İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE-2011)

İL KODU	İLLER	SEGE Sırası	İL KODU	İLLER	SEGE Sırası
TR100	İstanbul	1	TRB11	Malatya	42
TR510	Ankara	2	TR332	Afyon	43
TR310	İzmir	3	TR905	Artvin	44
TR421	Kocaeli	4	TRA12	Erzincan	45
TR611	Antalya	5	TR631	Hatay	46
TR411	Bursa	6	TR821	Kastamonu	47
TR412	Eskişehir	7	TR813	Bartın	48
TR323	Muğla	8	TR722	Sivas	49
TR211	Tekirdağ	9	TR833	Çorum	50
TR322	Denizli	10	TR823	Sinop	51
TR424	Bolu	11	TR903	Giresun	52
TR212	Edirne	12	TR633	Osmaniye	53
TR425	Yalova	13	TR822	Çankırı	54
TR222	Çanakkale	14	TR712	Aksaray	55
TR213	Kırklareli	15	TR713	Niğde	56
TR621	Adana	16	TR832	Tokat	57
TR721	Kayseri	17	TRB14	Tunceli	58
TR422	Sakarya	18	TRA11	Erzurum	59
TR321	Aydın	19	TR632	Kahramanmaraş	60
TR521	Konya	20	TR902	Ordu	61
TR612	Isparta	21	TR906	Gümüşhane	62
TR221	Balıkesir	22	TRC13	Kilis	63
TR331	Manisa	23	TRA13	Bayburt	64
TR622	Mersin	24	TR723	Yozgat	65
TR334	Uşak	25	TRC12	Adıyaman	66
TR613	Burdur	26	TRC22	Diyarbakır	67
TR413	Bilecik	27	TRA22	Kars	68
TR812	Karabük	28	TRA23	Iğdır	69
TR811	Zonguldak	29	TRC32	Batman	70
TRC11	Gaziantep	30	TRA24	Ardahan	71
TR901	Trabzon	31	TRB13	Bingöl	72
TR522	Karaman	32	TRC21	Şanlıurfa	73
TR831	Samsun	33	TRC31	Mardin	74
TR904	Rize	34	TRB21	Van	75
TR423	Düzce	35	TRB23	Bitlis	76
TR714	Nevşehir	36	TRC34	Siirt	77
TR834	Amasya	37	TRC33	Şırnak	78
TR333	Kütahya	38	TRA21	Ağrı	79
TRB12	Elazığ	39	TRB24	Hakkari	80
TR715	Kırşehir	40	TRB22	Muş	81
TR711	Kırıkkale	41			

Ek 4- b Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri*

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49	46,6	5
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7
Kırklareli	284	153	140	13	131	54	49,4	8,4

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43	5,9
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak:TÜİK *(2 Ekim 2011 itibariyle)